

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta paplašinātā sastāvā)

2022. gada 9. novembrī*

Aizsardzības pasākumi – Rīsu tirgus – Kambodžas un Mjanmas/Birmas izcelsmes *Indica* rīsu imports – Regula (ES) Nr. 978/2012 – Jēdziens “Savienības ražotāji” – Jēdziens “līdzīgi vai tieši konkurējoši produkti” – Nopietnas grūtības – Tiesības uz aizstāvību – Būtiski fakti un apsvērumi – Acīmredzamas kļūdas vērtējumā

Lietā T-246/19

Kambodžas Karaliste,

Cambodia Rice Federation (CRF), Pnompeņa [*Phnom Penh*] (Kambodža),

ko pārstāv *R. Antonini*, *E. Monard* un *B. Maniatis*, advokāti,

prasītājas,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *A. Biolan*, *H. Leupold* un *E. Schmidt*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

Ente Nazionale Risi, Milāna (Itālija), ko pārstāv *F. Di Gianni* un *A. Scalini*, advokāti,

un

Itālijas Republika, ko pārstāv *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *P. Gentili*, *avvocato dello Stato*,

personas, kas iestājušās lietā,

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta paplašinātā sastāvā)

apspriedes laikā šādā sastāvā: priekšsēdētājs *S. Papasavs* [*S. Papasavvas*], tiesneši *D. Špilmans* [*D. Spielmann*], *U. Ēbergs* [*U. Öberg*] (referents), *R. Mastrojāni* [*R. Mastroianni*] un *R. Norkus* [*R. Norkus*],

sekretāre: *I. Kurme*, administratore,

* Tiesvedības valoda – angļu.

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu,

pēc 2022. gada 30. marta tiesas sēdes

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar prasību, kas ir pamatota ar LESD 263. pantu, prasītājas Kambodžas Karaliste un *Cambodia Rice Federation (CRF)* lūdz atcelt Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/67 (2019. gada 16. janvāris), ar ko nosaka aizsardzības pasākumus attiecībā uz Kambodžas un Mjanmas/Birmas izcelsmes *Indica* rīsu importu (OV 2019, L 15, 5. lpp.), ar kuru Eiropas Komisija atjaunoja kopējā muitas tarifa nodokļus šo rīsu importam uz trīs gadu laikposmu un ieviesa piemērojamo nodokļu likmes pakāpenisku samazināšanu (turpmāk tekstā – “apstrīdētā regula”).

Tiesvedības priekšvēsture

- 2 Saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 978/2012 (2012. gada 25. oktobris) par vispārējo tarifa preferenču sistēmas piemērošanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 732/2008 (OV 2012, L 303, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “VPS regula”), Eiropas Savienība piešķir jaunattīstības valstīm preferenciālu piekļuvi savam tirgum, kas izpaužas kā parasto kopējā muitas tarifa nodokļu samazināšana un ko veido viens vispārējs režīms un divi īpaši režīmi.
- 3 Saskaņā ar tā saukto “Viss, izņemot ieročus” īpašo režīmu uz Kambodžas un Mjanmas/Birmas izcelsmes *Indica* rīsu (turpmāk tekstā – “attiecīgais ražojums”) importu Savienībā atbilstoši VPS regulas 18. panta 1. punktam attiecas kopējā muitas tarifa nodokļu apturēšana pilnībā.
- 4 Itālijas Republika, kuru vēlāk atbalstīja citas dalībvalstis, 2018. gada 16. februārī iesniedza Eiropas Komisijai pieprasījumu saskaņā ar VPS regulas 22. pantu un 24. panta 2. punktu, lūdzot aizsardzības pasākumu pieņemšanu saistībā ar attiecīgo ražojumu.
- 5 2018. gada 16. martā Komisija uzsāka aizsardzības izmeklēšanu saistībā ar attiecīgā ražojuma importu, lai iegūtu padziļinātā novērtējuma veikšanai vajadzīgo informāciju.
- 6 Izmeklēšana aptvēra pēdējos piecus tirdzniecības gadus, t.i., periodu no 2012. gada 1. septembra līdz 2017. gada 31. augustam (turpmāk tekstā – “izmeklēšanas periods”).
- 7 2018. gada 5. novembrī Komisija darīja zināmu vispārēju informatīvu dokumentu, kura mērķis bija informēt ieinteresētās personas, tostarp Kambodžas valdību, par būtiskiem faktiem un apsvērumiem, uz kuru pamata tika plānots uz laiku atjaunot kopējā muitas tarifa nodokļus attiecīgā ražojuma importam pēc aizsardzības izmeklēšanas, kas veikta, pamatojoties uz VPS regulas 22. pantu (turpmāk tekstā – “vispārējais informatīvais dokuments”).
- 8 Konkrētāk, vispārējā informatīvajā dokumentā Komisija vispirms definēja attiecīgo ražojumu kā Kambodžas un Mjanmas/Birmas izcelsmes slīpētus vai daļēji slīpētus *Indica* rīsus, kuri tiek importēti neiesaiņoti vai iepakojumos un kuri tajā laikā ietilpa kombinētās nomenklatūras (KN) apakšpozīcijās 1006 30 27, 1006 30 48, 1006 30 67 un 1006 30 98.

- 9 Komisija arī konstatēja, ka Savienībā ražotie slīpētie vai daļēji slīpētie *Indica* rīsi ir līdzīgi attiecīgajam ražojumam vai ar to tieši konkurē, jo tiem ir vienādas fizikālās, tehniskās un ķīmiskās pamatīpašības, vienāds izmantojums un tie tiek pārdoti, izmantojot līdzīgus vai identiskus tirdzniecības kanālus, vienai un tai pašai pircēju kategorijai, kuri ir Savienībā reģistrēti mazumtirgotāji vai pārstrādātāji.
- 10 Attiecībā uz Savienības ražošanas nozares definīciju Komisija norādīja, ka Savienības ražošanas nozari veido rīsu slīpētavas, kurās apstrādā rīsus, kas audzēti/ražoti Savienībā un kas tieši konkurē ar attiecīgo ražojumu. Pretēji Itālijas Republikas lūgumam tā izslēdza rīsu audzētājus no šīs definīcijas un kaitējuma novērtējuma, uzskatot tos par izejvielu piegādātājiem, nevis par līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu slīpētavām, lai gan tā norādīja, ka ir iespējams, ka attiecīgā ražojuma imports var būtiski ietekmēt arī rīsu audzētāju stāvokli. Tā arī norādīja, ka dažiem rīsu audzētājiem tika nosūtītas aptaujas anketas, taču, ņemot vērā nozares lielo sadrumstalotību, rezultāti sniedza ļoti nepilnīgu priekšstatu par stāvokli.
- 11 Pēc tam Komisija, pamatojoties uz datiem, kas izteikti slīpētu rīsu ekvivalentā un savākti no dalībvalstīm, kā arī uz importa statistiku, ko nodrošinājis *Eurostat*, noteica *Indica* rīsu patēriņa dinamiku Savienībā. Izmeklēšanas periodā Komisija konstatēja samazinājumu par 6 %.
- 12 Analizējot attiecīgā ražojuma importa dinamiku, Komisija konstatēja ievērojamu importa no Kambodžas apjoma pieaugumu, kā arī Kambodžas tirgus daļas pieaugumu par 9,7 procentpunktiem un norādīja, ka izmeklēšanas perioda beigās imports no Kambodžas veidoja 25 % no importa kopapjoma.
- 13 Saistībā ar cenu salīdzinājumu Komisija veica cenu samazinājuma analīzi. Tā ņēma vērā vidējās importa no Kambodžas cenas un Savienības ražošanas nozares vienības pārdošanas cenas un konstatēja ievērojamu minētā importa cenas samazinājumu attiecībā pret Savienības cenām 22 % apmērā.
- 14 Tādējādi Komisija uzskatīja, ka imports no Kambodžas izmeklēšanas periodā ir ievērojami palielinājies gan absolūtā izteiksmē, gan tirgus daļas ziņā. Tā piebilda, ka kumulētā vidējā svērtā importa cena izmeklēšanas periodā bija samazinājusies, norādot uz ievērojamu samazinājumu salīdzinājumā ar Savienības cenām.
- 15 Lai noteiktu, vai Savienības ražošanas nozarei ir radušās nopietnas grūtības, Komisija izvērtēja tādus makroekonomiskos rādītājus kā Savienības ražošanas nozares tirgus daļu izmaiņas, kuras bija samazinājušās par vairāk nekā 20 procentpunktiem, ražošanas apjoms, kas bija samazinājies par gandrīz 40 %, krājumi, kuri bija palielinājušies par 4 %, un platība, kas atvēlēta *Indica* rīsu audzēšanai un kas bija samazinājusies par 37 %.
- 16 Komisija arī norādīja, ka tā ir izvērtējusi mikroekonomiskos rādītājus, piemēram, ražošanas jaudas izmaiņas, ko ir grūti novērtēt, ņemot vērā to, ka slīpētavas var izmantot savu jaudu gan *Indica* rīsu, gan *Japonica* rīsu slīpēšanai neatkarīgi no tā, vai rīsi ir importēti vai audzēti Savienībā, Savienības slīpētavu rentabilitāti, kura saglabājās stabilā – lai gan zemā – līmenī, un izlasē iekļauto slīpētavu *Indica* rīsu vienības cenas, kas bija palielinājušās par 7 %. Tā precizēja, ka attiecīgā ražojuma zemo importa cenu spiediena dēļ Savienības slīpētavas bija pieņēmušas lēmumu pārdot pēc iespējas mazus slīpētu un daļēji slīpētu *Indica* rīsu apjomus un pievērsties zīmolaražojumiem, kas bija ļāvis saglabāt stabilu rentabilitātes līmeni uz tirgus daļas rēķina.

- 17 Visbeidzot Komisija izslēdza iespēju, ka citi faktori, piemēram, imports no trešām valstīm un strukturālās grūtības, ar kurām saskārusies Itālijas rīsu nozare, ir mazinājuši cēloņsakarību starp nopietnajām grūtībām, kas radušās Savienības ražošanas nozarei, un attiecīgā ražojuma importu.
- 18 2018. gada 16. novembra piezīmēs par vispārējo informatīvo dokumentu Kambodžas valdība tostarp apstrīdēja Komisijas aprēķinus, kuri attiecās uz cenu samazinājuma analīzi. Tā it īpaši apgalvoja, ka Kambodžas Karalistes eksporta cenas aplēsēs nav tikušas iekļautas pēcimportēšanas izmaksas un cenu samazinājums ir balstīts uz salīdzinājumu starp vidējām cenām, neņemot vērā tirdzniecības līmeņa atšķirības.
- 19 Pēc aizsardzības izmeklēšanas Komisija secināja, ka attiecīgais ražojums tiek importēts tādā apjomā un par tādām cenām, kas Savienības ražošanas nozarei rada nopietnas grūtības. Tā pieņēma apstrīdēto regulu – papildus definīcijām un informācijai, kas ietvertas vispārējā informatīvajā dokumentā un kas pārņemtas minētajā regulā –, balstoties uz turpinājumā minētajiem elementiem.
- 20 Tādējādi vispirms, atbildot uz ieinteresēto personu piezīmēm pēc vispārējā informatīvā dokumenta izpaušanas, Komisija precizēja, ka saistībā ar līdzīga vai tieši konkurējoša produkta definēšanu izmeklēšanas jomā jāiekļauj arī aromātiskie vai dabiski smaržīgie *Indica* rīsi.
- 21 Turpinot, attiecībā uz cenu samazinājuma analīzi Komisija apstrīdētās regulas 35.–39. apsvērumā norādīja, ka tā ir pārskatījusi savus cenu samazinājuma aprēķinus, lai ņemtu vērā Kambodžas Karalistes piezīmes pēc vispārējā informatīvā dokumenta izpaušanas. Tādējādi tā koriģēja Savienības ražošanas nozares cenas, lai ņemtu vērā izmaksas rīsu transportēšanai no Dienvideiropas – par kuru tā ir norādījusi, ka to veido Itālija un Spānija, – uz Ziemeļeiropu, uzskatot, ka konkurence saistībā ar daļēji slīpētiem un slīpētiem *Indica* rīsiem notiek pārsvarā Ziemeļeiropā. Tā ņēma vērā summu 49 EUR apmērā par tonnu, ko tā esot aprēķinājusi, pamatojoties uz informāciju, kas iekļauta Itālijas Republikas sūdzībā un pārbaudīta uzņēmumos uz vietas notikušajā izmeklēšanā. Tā arī pielāgoja importa cenas, ņemot vērā pēcimportēšanas izmaksas, kas lēstas aptuveni 2 % apmērā no importa cenas, pamatojoties uz datiem, kuri iegūti agrākā izmeklēšanā attiecībā uz citu pārtikas produktu (sacumām). Komisija piebilda, ka tā ir ņēmusi vērā tirdzniecības līmeņa atšķirības un salīdzinājusi pārdošanas cenas slīpētiem rīsiem, ko pārdod neiesaiņotus, un slīpētiem rīsiem, kurus pārdod iepakojumos. Tā secināja, ka ražojumam, ko pārdod neiesaiņotu, cenu samazinājums bija 13 % un ražojumam, kuru pārdod iesaiņotu, tas bija 14 %.
- 22 Visbeidzot attiecībā uz rīsu audzētāju stāvokli Savienībā Komisija apstrīdētās regulas 74. apsvērumā precizēja – lai gan audzētāji patiešām var pārorientēt rīsu ražošanu no *Indica* rīsiem uz *Japonica* rīsiem un otrādi, tomēr šāda pāreja ir balstīta uz saimnieciskiem apsvērumiem, tostarp uz pieprasījumu un tirgus cenu. Šajā kontekstā tā norādīja, ka izmeklēšana bija apstiprinājusi – saskaroties ar pieaugošo konkurenci, ko rada attiecīgā ražojuma imports par zemām cenām, dažiem audzētājiem tik tiešām nebija citas alternatīvas kā vien pārorientēties uz *Japonica* rīsu ražošanu, un tādējādi tā nebija nedz cikliska pāreja, nedz apzināta izvēle, bet gan paš aizsardzība. Komisija uzskatīja, ka vidējā termiņā šis risinājums nav dzīvotspējīgs, jo – ražošanas pārorientācijas dēļ no *Indica* rīsiem uz *Japonica* rīsiem – tirgū ir radusies *Japonica* rīsu pārprodukcija un cenu spiediens uz šī veida rīsu cenām. Līdz ar to tā secināja, ka rīsu audzētāju stāvoklis kopumā ir sarežģīts, lai gan šis secinājums ir maznozīmīgs, jo Savienības ražošanas nozari veido rīsu slīpētavas, nevis audzētāji, kuri ir izejvielu piegādātāji.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 23 Prasītāju prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atcelt apstrīdēto regulu;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 24 Komisijas, ko atbalsta Itālijas Republika un *Ente Nazionale Risi*, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- prasību noraidīt;
 - piespriest prasītājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

- 25 Prasības pamatošanai prasītājas izvirza sešus pamatus.
- 26 Ar pirmo, otro un trešo pamatu tiek apgalvots, ka ir pārkāpts VPS regulas 22. panta 1. un 2. punkts un 23. pants, jo, pirmām kārtām, Komisija esot kļūdaini interpretējusi jēdzienu “līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotāji Savienībā”, otrām kārtām, faktori un aprēķini, uz kuriem ir balstīts secinājums par “nopietnām grūtībām”, kas radušās Savienības ražošanas nozarei, esot kļūdaini un, trešām kārtām, cenu samazinājuma analīze un korekcijas, kas tajā tika izdarītas, esot kļūdainas.
- 27 Ar ceturto pamatu tiek apgalvots, ka ir pārkāpts VPS regulas 22. pants, jo Komisijas veiktajā analīzē par cēloņsakarību starp attiecīgo importu un nopietnajām grūtībām, kas radušās Savienības ražošanas nozarei, esot pieļauti pārkāpumi.
- 28 Piektais un sestais pamats ir saistīts ar prasītāju tiesību uz aizstāvību pārkāpumu un Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 1083/2013 (2013. gada 28. augusts), ar ko paredz noteikumus, kas saistīti ar tarifu preferenču pagaidu atcelšanas procedūru un vispārēju aizsardzības pasākumu pieņemšanu saskaņā ar VPS regulu (OV 2013, L 293, 16. lpp.; turpmāk tekstā – “deleģētā regula”), 14. un 17. panta kopsakarā ar VPS regulas 38. pantu pārkāpumu, jo Komisija neesot darījusi zināmus noteiktus būtiskus faktus un apsvērumus vai informāciju, kas ir to pamatā, uz kuriem tika balstīts tās lēmums atjaunot kopējā muitas tarifa nodokļus attiecīgā ražojuma importam.
- 29 Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu vispirms izvērtēt prasītāju argumentāciju, kura saistīta, pirmām kārtām, ar jēdziena “līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotāji Savienībā” kļūdainu interpretāciju, otrām kārtām, ar kļūdām, kuras esot pieļautas cenu samazinājuma analīzē un tajā izdarītajās korekcijās, un, trešām kārtām, ar tiesību uz aizstāvību un deleģētās regulas 17. panta pārkāpumu.

Par iebildumiem saistībā ar jēdzienu “līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotāji Savienībā”

- 30 Prasītājas apgalvo, ka ir pārkāpts VPS regulas 22. panta 1. un 2. punkts un 23. pants, jo Komisija esot kļūdaini interpretējusi jēdzienu “līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotāji Savienībā”, to ierobežojot ar atsauci uz izejvielu izcelsmi. Tādējādi tā esot ņēmusi vērā tikai tādu slīpētu vai daļēji slīpētu *Indica* rīsu ražotājus, kuri apstrādāti, izmantojot Savienībā ražotus vai audzētus nelobītus rīsus.
- 31 Tomēr prasītājas uzskata, ka, lai gan produkts, uz kuru var attiecināt aizsardzības pasākumus, ir produkts, kura “izcelsme ir saņēmējvalstī”, tas tā nav attiecībā uz “līdzīgiem vai tieši konkurējošiem produktiem”. VPS regulas 22. panta 1. punkts neattaisnojot nekādu ierobežojumu, kas ir balstīts uz izejvielām, kuras izmantotas līdzīga vai tieši konkurējoša produkta ražošanā. Komisijai esot bijis jāņem vērā vienīgi attiecīgā ražojuma fizikālās, tehniskās un ķīmiskās pamatīpašības, tā izmantojums, pārdošanas kanāli un pircēju kategorijas.
- 32 Tādējādi esot aplūkojamas visas rīsu slīpētavas Savienībā, tostarp tās, kas ražo slīpētus vai daļēji slīpētus rīsus no nelobītiem rīsiem, kuru izcelsme nav Savienībā. Taču, ņemot vērā tikai tādu līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotājus, kuri ražoti no Savienībā audzētām izejvielām, Komisija esot ieguvusi informāciju par nopietnām grūtībām tikai no vienas attiecīgo ražotāju daļas.
- 33 Komisija apgalvo, ka saskaņā ar VPS regulas 22. panta 2. punktu “līdzīgi vai tieši konkurējoši produkti” tiek noteikti, pamatojoties uz “attiecīgo produktu”.
- 34 “Attiecīgais produkts” esot Kambodžas un Mjanmas/Birmas izcelsmes slīpēti vai daļēji slīpēti *Indica* rīsi. Tomēr, lai rīsus uzskatītu par kādas valsts izcelsmes rīsiem, tiem ir jābūt audzētiem vai novāktiem šajā valstī. Līdz ar to no “attiecīgā produkta” izrietošais produkts esot slīpēti vai daļēji slīpēti *Indica* rīsi, kas ražoti Savienībā no Savienībā audzētiem vai novāktiem rīsiem. Tātad prasītāju argumenti esot jānoraida kā nepamatoti.
- 35 Komisija piebilst, ka pat tad, ja tā būtu pieļāvusi kļūdu Savienības ražošanas nozares definīcijā un uzskatījusi, ka Savienības ražošanas nozares definīcijā būtu jāiekļauj slīpētu vai daļēji slīpētu *Indica* rīsu, kuri ražoti no importētiem rīsiem, ražotāji Savienībā, izmeklēšana būtu noslēgusies ar tādu pašu secinājumu.
- 36 Itālijas Republika apgalvo, ka saskaņā ar VPS regulas 22. panta 3. punktu jēdziens “Savienības ražotāji” ir tīri ekonomisks jēdziens. Tāpēc esot jākoncentrējas uz tiem ražotājiem, kuru ekonomiskais vai finanšu stāvoklis pasliktinās. Tādējādi izejvielu izcelsme esot būtiska. Tā arī apgalvo, ka prasītāju arguments šajā ziņā ir jauns, jo tas netika izvirzīts administratīvās procedūras laikā, un līdz ar to tas ir nepieņemams.
- 37 *Ente Nazionale Risi* būtībā atsaucas uz Komisijas argumentiem.
- 38 Iesākumā attiecībā uz Itālijas Republikas apgalvojumu, ka daži prasītāju argumenti būtu jānoraida, jo tie pirmo reizi ir izvirzīti Vispārējā tiesā, Vispārējā tiesa atgādina, ka saskaņā ar judikatūru nekas neliedz ieinteresētajai personai izvirzīt tādu juridisku pamatu attiecībā uz apstrīdēto lēmumu, kas nav bijis izvirzīts administratīvās procedūras stadijā (pēc analogijas skat. spriedumu, 2005. gada 11. maijs, *Saxonia Edelmetalle* un *ZEMAG*/Komisija, T-111/01 un T-133/01, EU:T:2005:166, 67. un 68. punkts un tajos minētā judikatūra).

- 39 Līdz ar to prasītāju argumenti par Savienības ražotāju, kuri izmanto ārpus Savienības ražotus vai audzētus nelobītus rīsus, ņemšanu vērā nevar tikt noraidīti kā nepieņemami.
- 40 Turpinot – Vispārējā tiesa norāda, ka šajā lietā aplūkotie aizsardzības pasākumi ir daļa no tirdzniecības aizsardzības pasākumiem, kuri ir minēti LESD 207. panta 1. punktā (šajā nozīmē skat. Atzinumu 2/15 (Brīvās tirdzniecības nolīgums ar Singapūru), 2017. gada 16. maijs, EU:C:2017:376, 10., 42. un 43. punkts, un spriedumu, 2021. gada 20. oktobris, *Novolipetsk Steel* /Komisija, T-790/19, nav publicēts, EU:T:2021:706, 43., 44., 68. un 76. punkts), kā tas turklāt izriet no Komisijas paziņojuma par aizsardzības izmeklēšanas sākšanu.
- 41 Tomēr kopējās tirdzniecības politikas jomā un it īpaši tirdzniecības aizsardzības pasākumu jomā no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka Savienības iestādēm ir plaša rīcības brīvība tām pārbaudāmo ekonomisko un politisko situāciju sarežģītības dēļ, un tādējādi šīs plašās rīcības brīvības pārbaude tiesā ir jāveic tikai attiecībā uz to, vai ir ievēroti procesuālie noteikumi, vai izmantotie fakti ir patiesi, vai šo faktu vērtējumā nav pieļautas acīmredzamas kļūdas un vai nav nepareizi izmantotas pilnvaras (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 20. janvāris, Komisija/*Hubei Xinyegang Special Tube*, C-891/19 P, EU:C:2022:38, 35. un 36. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 42 Šajā ziņā no pastāvīgās judikatūras izriet, ka Vispārējās tiesas veiktā pārbaude par pierādījumiem, uz kuriem Savienības iestādes balsta savus konstatējumus, nav kvalificējama par jaunu faktu vērtējumu, ar ko aizstāj šo iestāžu veikto vērtējumu. Ar šo pārbaudi nenotiek ielaušanās minēto iestāžu plašajā rīcības brīvībā tirdzniecības politikas jomā, bet tiek vienīgi norādīts, vai šie pierādījumi ir tādi, ar kuriem var pamatot iestāžu izdarītos secinājumus. Līdz ar to Vispārējai tiesai ir ne tikai jāpārbauda izvirzīto pierādījumu faktiskā pareizība, to ticamība un saskanīgums, bet arī tas, vai šie pierādījumi ir uzskatāmi par visu atbilstošo informāciju, kas jāņem vērā, lai novērtētu sarežģītu situāciju, un vai tie var pamatot no tiem izdarītos secinājumus (skat. spriedumu, 2022. gada 20. janvāris, Komisija/*Hubei Xinyegang Special Tube*, C-891/19 P, EU:C:2022:38, 37. punkts un tajā minētā judikatūra; pēc analogijas skat. arī spriedumu, 2005. gada 15. februāris, Komisija/*Tetra Laval*, C-12/03 P, EU:C:2005:87, 39. punkts).
- 43 Saskaņā ar VPS regulas 22. panta 1. punktu, ja produktu, kura izcelsme ir saņēmējvalstī un uz kuru attiecas jebkurš no 1. panta 2. punktā minētajiem preferenču režīmiem, importē tādā daudzumā un/vai par tādām cenām, kas līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotājiem Savienībā rada vai draud radīt nopietnas grūtības, minētajam produktam var atjaunot kopējā muitas tarifa nodokļus.
- 44 No šīs tiesību normas izriet, ka nopietnu grūtību, ar kurām saskārušies līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotāji Savienībā, esamības vai nopietnu grūtību riska noteikšanā pamatojas uz tiešiem pierādījumiem un objektīvi pārbauda, pirmkārt, attiecīgā importa apjomu un/vai cenas un, otrkārt, šī importa ietekmi uz minētajiem ražotājiem.
- 45 VPS regulas 22. pantā minētajam jēdzienam “līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotāji Savienībā” ir juridisks raksturs, un tas jāinterpretē, pamatojoties uz objektīviem faktoriem. Saistībā ar tiesību jautājumu Savienības tiesai ir jāveic pilnīga pārbaude attiecībā uz tā interpretāciju.

- 46 Šajā ziņā Vispārējā tiesa norāda – lai gan VPS regulā jēdziens “Savienības ražotāji” nav skaidri definēts, uz to tūlīt pat tiek norādīts, atsaucoties uz konkrētiem produktiem, kuri ir jāražo attiecīgajai ražošanas nozarei. Tādējādi minētās regulas 22. pantā ir minēti tikai tie Savienības ražotāji, kuri ražo importam no saņēmējvalsts, uz kuru attiecas jebkurš no preferenču režīmiem, “līdzīgus vai tieši konkurējošus produktus”.
- 47 Tātad ārvalsts ražojuma, uz kuru attiecas aizsardzības izmeklēšana, izvēle nosaka iekšzemes ražošanas nozares analīzes jomu vai, citiem vārdiem sakot, produktus, kuri ir līdzīgi vai tieši konkurē ar importētajiem produktiem, un tas savukārt ļauj identificēt šo līdzīgo vai tieši konkurējošo produktu “ražotājus”. Tādējādi pastāv saikne starp importētajiem produktiem un Savienības ražotājiem, kas gūst labumu no aizsardzības mehānisma. Pamatojoties uz to, Komisija nosaka, vai Savienības ražotājiem ir radušās vai var rasties nopietnas grūtības importa dēļ, uz kuru attiecas aizsardzības pasākumi.
- 48 Šādos apstākļos Komisijas sniegtās līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotāju Savienībā definīcijas pamatotības pārbaude ir jāveic saistībā ar importētā produkta, kā to ir definējusi Komisija, īpašībām.
- 49 Tādēļ Vispārējā tiesa izvērtēs, pirmām kārtām, importētā produkta definīciju, ko Komisija izmantojusi saistībā ar aizsardzības izmeklēšanu, un, otrām kārtām, Komisijas sniegtās jēdzienu “līdzīgi vai tieši konkurējoši produkti” un “Savienības ražotāji” interpretācijas atbilstību VPS regulas 22. pantam.

Par importētā produkta definīciju, ko Komisija ir izmantojusi apstrīdētajā regulā

- 50 Šajā gadījumā no apstrīdētās regulas 13. un 14. apsvēruma izriet, ka Komisija attiecīgo importēto ražojumu ir definējusi kā Kambodžas un Mjanmas/Birmas izcelsmes slīpētus vai daļēji slīpētus *Indica* rīsus, kuri ietilpst KN apakšpozīcijās 1006 30 27, 1006 30 48, 1006 30 67 un 1006 30 98.
- 51 Šajā ziņā, pirmām kārtām, Vispārējā tiesa norāda, ka apstrīdētajā regulā izmantotais “attiecīgā ražojuma” jēdziens ir VPS regulas 22. panta 2. punktā ietvertā vispārējā jēdziena “attiecīgais produkts” konkretizācija, jo apstrīdētās regulas mērķis ir šī panta īstenošana attiecīgajā jomā. No tā izriet, ka jēdzienu “attiecīgais produkts” VPS regulas izpratnē veidojošie elementi katrā ziņā nosaka tos elementus, kas jāattiecinā uz “attiecīgo ražojumu” apstrīdētās regulas izpratnē (pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 17. marts, *Portmeirion Group*, C-232/14, EU:C:2016:180, 38. un 39. punkts).
- 52 Lai gan VPS regulā nav skaidri precizēts jēdziena “attiecīgais produkts” tvērums, no minētās regulas 22. panta 1. punkta izriet, ka aizsardzības pasākumu pieņemšanas sākumpunkts ir nopietnas grūtības, ko rada vai draud radīt “produkta, kura izcelsme ir saņēmējvalstī”, – uz ko attiecas jebkurš no minētajā regulā norādītajiem preferenču režīmiem – imports noteiktos daudzumos un/vai par noteiktām cenām. Tāpēc VPS regulas 22. panta 2. punktā norādītais jēdziens “attiecīgais produkts” ir jāinterpretē, ņemot vērā minētā panta 1. punktu.
- 53 VPS regulas 23. apsvērumā un 33. pantā ir paredzēts, ka noteikumi attiecībā uz noteiktas izcelsmes produkta jēdziena definēšanu ir izklāstīti Komisijas Regulā (EEK) Nr. 2454/93 (1993. gada 2. jūlijs), ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1993, L 253, 1. lpp.).

- 54 Tā kā Regula Nr. 2454/93 ir atcelta, tās tiesību normas pašlaik ir jālasa kā norāde uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2013, L 269, 1. lpp.), kura ir jāskata kopsakarā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2015/2446 (2015. gada 28. jūlijs), ar ko papildina Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem (OV 2015, L 343, 1. lpp.), kā arī Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2015/2447 (2015. gada 24. novembris), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus konkrētu Regulas Nr. 952/2013 noteikumu īstenošanai (OV 2015, L 343, 558. lpp.). Pēdējās minētājās regulās arī ir definēts, kas ir jāsaprot ar kādas valsts “izcelsmes” produktu.
- 55 Tādējādi saskaņā ar Deleģētās regulas 2015/2446 41. pantu par produktiem, kuru izcelsme ir vispārējo preferenču sistēmas priekšrocību saņēmējvalstī, uzskata produktus, kas pilnībā iegūti attiecīgajā valstī minētās regulas 44. panta izpratnē, un attiecīgajā valstī iegūtus produktus, kuru sastāvā ir materiāli, kas nav tur iegūti pilnībā, ar nosacījumu, ka šie materiāli ir pietiekami apstrādāti vai pārstrādāti minētās regulas 45. panta izpratnē.
- 56 Deleģētās regulas 2015/2446 44. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir precizēts, ka par pilnībā iegūtiem saņēmējvalstī uzskata tajā audzētus vai novāktus augus un augu valsts produktus.
- 57 Tomēr Deleģētās regulas 2015/2446 47. panta 1. punkta f) apakšpunktā ir piebilsts, ka rīsu atsēnalošana un daļēja vai pilnīga samalšana, kā arī graudaugu un rīsu pulēšana un glazēšana ir darbības, ko uzskata par nepietiekamu apstrādi vai pārstrādi, lai produktam piešķirtu noteiktas izcelsmes produkta statusu, neatkarīgi no tā, vai ir izpildītas minētās regulas 45. panta prasības.
- 58 No šīm tiesību normām izriet – lai rīsus varētu uzskatīt par tādiem, kuru izcelsme ir saņēmējvalstī, uz ko attiecas jebkurš no preferenču režīmiem, rīsiem tajā ir jābūt audzētiem vai novāktiem vai arī tiem ir jābūt tālāk apstrādātiem vai pārstrādātiem, izņemot atsēnalošanu, daļēju vai pilnīgu samalšanu, pulēšanu un glazēšanu.
- 59 Otrām kārtām, Vispārējā tiesa konstatē, ka galvenokārt ir trīs rīsu šķirnes. Apaļgraudu rīsi, vidējgraudu rīsi, kas tiek saukti arī par *Japonica* rīsiem, un garengraudu rīsi, kas tiek saukti arī par *Indica* rīsiem.
- 60 Dažādās rīsu šķirnes ir jāapstrādā, lai tās varētu lietot pārtikā. Kā izriet no Padomes Regulas (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV 1987, L 256, 1. lpp.) 10. nodaļas, parasti izšķir četras rīsu apstrādes stadijas:
- nelobīti rīsi ir rīsi, kuriem pēc kulšanas ir saglabājusies miziņa;
 - lobīti rīsi ir rīsi, kuriem ir atdalīta tikai miziņa;
 - daļēji slīpēti rīsi ir rīsi, kuriem atdalīta miziņa, daļa no dīgļa un visi augļapvalka ārējie slāņi vai daļa no tiem, bet nav atdalīti iekšējie slāņi;
 - slīpēti rīsi ir pilnībā apstrādāti rīsi, kuriem atdalīta miziņa, visi augļapvalka ārējie un iekšējie slāņi, viss dīgļis garengraudu vai vidējgraudu rīsiem, vismaz daļa no dīgļa apaļgraudu rīsiem, bet kuriem gareniskās baltās rievās pieļaujamas ne vairāk kā uz 10 % graudu.

- 61 Tātad gan slīpētie rīsi, gan daļēji slīpētie rīsi tiek iegūti, apstrādājot nelobītus rīsus. Tā kā pēdējie minētie rīsi ir tādi, kādi tie ir novākti, un tiem vēl ir saglabājusies miziņa, šajā apstrādē ir jāveic vismaz atsēnalošanas darbība.
- 62 Tā kā atsēnalošana ir darbība, ko uzskata par nepietiekamu, lai piešķirtu rīsiem noteiktas izcelsmes produkta statusu, kā izriet no Deleģētās regulas 2015/2446 47. panta 1. punkta f) apakšpunkta un šī sprieduma 57. punkta, slīpētiem vai daļēji slīpētiem *Indica* rīsiem, lai tos kvalificētu kā šīs valsts “izcelsmes” produkts VPS regulas 22. panta 1. punkta un 33. panta izpratnē, ir jābūt ražotiem saņēmējvalstī no nelobītiem rīsiem, kas audzēti vai novākti šajā valstī.
- 63 Šajā lietā attiecīgais produkts tātad ir Kambodžas un Mjanmas/Birmas izcelsmes slīpēti vai daļēji slīpēti *Indica* rīsi, kas ražoti no tur audzētiem vai novākti rīsiem.

Par jēdzienu “līdzīgi vai tieši konkurējoši produkti” un Savienības ražošanas nozares definīciju

- 64 Iesākumā Vispārējā tiesa norāda, ka atšķirībā no antidempinga vai antisubsidēšanas jomām aizsardzības izmeklēšana attiecas ne tikai uz “līdzīgu produktu” ražotājiem Savienībā. Jāņem vērā arī “tieši konkurējošu” produktu ražotāji.
- 65 Katrā ziņā Vispārējā tiesa – pat antidempinga jomā – nekad nav pieņēmusi argumentus, kas izvirzīti, lai pierādītu, ka “attiecīgais izstrādājums”, uz kuru attiecas izmeklēšana, būtu jāsaprot tikai kā “līdzīgi izstrādājumi” Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/1036 (2016. gada 8. jūnijs) par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis (OV 2016, L 176, 21. lpp.; turpmāk tekstā – “antidempinga regula”), 1. panta 4. punkta izpratnē, proti, “izstrādājums[-i], kas ir identisks[-i], tas ir, visos aspektos vienāds[-i] ar attiecīgo izstrādājumu, vai arī, ja šāda[-u] izstrādājuma[-u] nav, citu[-iem] izstrādājumu[-iem], kura[-u] īpašības ir ļoti līdzīgas attiecīgā izstrādājuma īpašībām, kaut arī tie nav identiski visos aspektos” (ģenerālvokāta M. Vatelē [*M. Wathelet*] secinājumi lietā *Portmeirion Group*, C-232/14, EU:C:2015:583, 49. punkts).
- 66 Tā kā judikatūrā tādējādi ir apstiprināts, ka antidempinga izmeklēšanā jēdziens “līdzīgs izstrādājums” ir jāsaprot plaši, tāpat ir jābūt attiecībā uz jēdzienu “līdzīgs vai tieši konkurējošs produkts” saistītajā aizsardzības pasākumu jomā.
- 67 Šajā lietā no apstrīdētās regulas 2.2. sadaļā izklāstītajiem apsvērumiem un lietas materiāliem izriet, ka Komisija ir uzskatījusi – slīpētie vai daļēji slīpētie *Indica* rīsi, kuri apstrādāti, izmantojot Savienībā audzētus vai novāktus nelobītus rīsus, ir “līdzīgs vai tieši konkurējošs produkts”, ko tā ir ņēmusi vērā, lai novērtētu nopietnu grūtību esamību, ar kurām saskārušies Savienības ražotāji.
- 68 Lai noteiktu attiecīgajam ražojumam līdzīgos vai ar to tieši konkurējošos produktus, Komisija ir balstījusies uz produktu fizikālajām, tehniskajām un ķīmiskajām pamatīpašībām, to galīgo izmantojumu un izplatīšanas kanāliem. Tomēr tā ir pievienojusi papildu kritēriju, proti, kritēriju par izejvielu izcelsmi.
- 69 Piemērojusi izcelsmes kritēriju visiem līdzīgajiem vai tieši konkurējošajiem produktiem, Komisija apstrīdētās regulas 22. un 23. apsvērumā ir definējusi Savienības ražošanas nozari, atsaucoties uz Savienības rīsu slīpētavām apstrādei piegādāto nelobīto rīsu izcelsmi, un ir izslēgusi rīsu audzētājus, uzskatot tos tikai par izejvielu piegādātājiem. Tādējādi procesuālajos rakstos un tiesas sēdē Komisija precizēja, ka tā no kaitējuma analīzes bija izslēgusi tās Savienības slīpētavas, kurās slīpētie vai daļēji slīpētie *Indica* rīsi tiek ražoti no importētiem nelobītiem rīsiem.

- 70 Šajā ziņā, pirmām kārtām, attiecībā uz jēdzienu “līdzīgi vai tieši konkurējoši produkti” Vispārējā tiesa konstatē, ka VPS regulas 22. panta 2. punktā jēdziens “līdzīgs produkts” ir tikai definēts kā produkts, kas ir identisks, t.i., no visiem aspektiem vienāds ar attiecīgo produktu, vai arī, ja šāda produkta nav, ar to saprot citu produktu, kura īpašības ir ļoti līdzīgas attiecīgā produkta īpašībām, kaut arī tas nav identisks no visiem aspektiem.
- 71 Ņemot vērā VPS regulas 22. panta 1. un 2. punkta formulējumu, produkts, kura izcelsme ir saņēmējvalstī, jeb attiecīgais produkts ir uzskatāms par “līdzīga produkta” definīcijas pamatu. Kā izriet no šī sprieduma 64. punkta, tā kā VPS regula attiecas gan uz “līdzīgiem produktiem”, gan uz “tieši konkurējošiem” produktiem, “līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu” noteikšanai ir jāpiemēro kritēriji, kuri ir līdzvērtīgi tiem, kuriem ir nozīme attiecīgā produkta noteikšanā.
- 72 Tomēr šī tiesību norma nav jāsaprot kā tāda, ar kuru līdzīgiem vai tieši konkurējošiem produktiem netieši tiek piemēroti attiecīgā produkta izcelsmes noteikumi.
- 73 Proti, ir jākonstatē – kā to pamatoti apgalvo prasītājas –, lai gan Savienības likumdevējs ir parūpējies, lai skaidri precizētu izcelsmes kritērija nozīmi attiecībā uz produktiem, kuru izcelsme ir saņēmējvalstī, uz ko attiecas jebkurš no tarifa preferenču režīmiem, tas to nav darījis attiecībā uz produktiem, kurus ražo Savienības ražotāji. Skaidrā atsauce uz izcelsmes noteikumiem tikai attiecībā uz importētajiem produktiem kontrastē ar precizējuma šajā ziņā neesamību attiecībā uz līdzīgiem vai tieši konkurējošiem produktiem.
- 74 Turklāt no VPS regulas 23. apsvēruma un 33. panta skaidri izriet, ka izcelsmes noteikumu, kuri ir piemērojami importētajiem produktiem, mērķis ir nodrošināt, ka vispārējo tarifa preferenču sistēmu izmanto vienīgi tās valstīs, kurām tas ir paredzēts.
- 75 VPS regulas 22. panta 1. un 2. punkta formulējums ir pavisam cits, jo tajā nav ne norādīts, ne ieteikts, ka, analizējot saņēmējvalsts izcelsmes produkta importa ietekmi uz Savienības ražotāju ekonomisko vai finanšu stāvokli, katrā ziņā būtu jāņem vērā to produktu izcelsme, kurus ražo Savienības ražotāji, un tādējādi būtu jāierobežo tie Savienības ražotāji, kas var saņemt šajā tiesību normā paredzēto aizsardzību.
- 76 Taču Komisijas interpretācijai, ka Savienības ražotāju produktu izcelsme ir būtisks faktors, lai noteiktu “līdzīgos vai tieši konkurējošos produktus”, būtu tādas sekas, ka dažiem no šiem ražotājiem – kas ražo produktus, kuru kāda no sastāvdaļām ir importēta vai kuru izejvielas ir pārstrādātas, liedzot tos kvalificēt kā “noteiktas izcelsmes produktus” Deleģētās regulas 2015/2446 izpratnē, – tiktu liegta iespēja pieprasīt aizsardzības pasākumu pieņemšanu vai iespēja tikt iekļautiem aizsardzības izmeklēšanā tikai tāpēc, ka to ražotā produkta “izcelsme” nav Savienībā – tāpat kā attiecīgajiem produktiem. Nevar tikt pieņemts, ka Savienības likumdevējs būtu gribējis paredzēt šādu ierobežojumu.
- 77 Tātad Komisija kļūdaini uzskata, ka attiecībā uz “līdzīgiem vai tieši konkurējošiem produktiem” ir jāpiemēro produktu, kuri ir importēti no tarifa preferenču saņēmējvalsts, izcelsmes nosacījums VPS regulas 33. panta un Deleģētās regulas 2015/2446 izpratnē.
- 78 Otrām kārtām, lai noteiktu, kas ir jāsaprot ar “līdzīgiem vai tieši konkurējošiem produktiem” VPS regulas izpratnē, ir jāizmanto nozīmīgie kritēriji, lai noteiktu tostarp “līdzīgo izstrādājumu” vai “attiecīgo izstrādājumu” saskaņā ar antidempinga regulu, jo – tāpat kā antidempinga jomā – noteikšanas kritēriju aizsardzības izmeklēšanā mērķis būtībā ir pārliecināties, ka starp attiecīgo

produktu un līdzīgo vai tieši konkurējošo produktu pastāv pietiekams konkurences līmenis (pēc analogijas skat. spriedumu, 2017. gada 25. janvāris, *Rusal Armenal/Padome*, T-512/09 RENV, EU:T:2017:26, 150. punkts).

- 79 Tas tā ir vēl jo vairāk šajā lietā tāpēc, ka aizsardzības izmeklēšana neattiecas tikai uz “līdzīgu produktu” ražotājiem Savienībā, bet ir jāņem vērā arī “tieši konkurējošu” produktu ražotāji, kā tas ir minēts šī sprieduma 64. un 65. punktā.
- 80 Aizsardzības izmeklēšanā līdzīga vai tieši konkurējoša produkta definīcijas mērķis ir palīdzēt izstrādāt tādu produktu sarakstu, kurus ražo Savienības ražotāji un kuri attiecīgā gadījumā kļūs par kaitējuma novērtējuma priekšmetu. Lai definētu attiecīgo produktu, Komisija var ņemt vērā vairākus faktorus, piemēram, produktu fiziskās, tehniskās un ķīmiskās īpašības, to izmantojumu, to savstarpēju aizstājamību, to, kā produktu uztver patērētājs, izplatīšanas kanālus, ražošanas procesu, ražošanas izmaksas un kvalitāti (pēc analogijas skat. spriedumus, 2013. gada 11. jūlijs, *Hangzhou Duralamp Electronics/Padome*, T-459/07, nav publicēts, EU:T:2013:369, 69. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2017. gada 25. janvāris, *Rusal Armenal/Padome*, T-512/09 RENV, EU:T:2017:26, 151. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 81 No tā noteikti izriet, ka uz produktiem, kuri nav identiski attiecīgajam produktam, var tikt attiecināta viena un tā pati līdzīga vai tieši konkurējoša produkta definīcija un tie visi var kļūt par aizsardzības izmeklēšanas priekšmetu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2017. gada 28. februāris, *JingAo Solar u.c./Padome*, T-158/14, T-161/14 un T-163/14, nav publicēts, EU:T:2017:126, 86. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 82 Produktu līdzīgums ir jāvērtē, it īpaši ņemot vērā galalietotāju vēlmes, jo pārstrādes uzņēmumu pieprasījums pēc pamatprodukta ir atkarīgs no galalietotāju pieprasījuma (pēc analogijas skat. spriedumu, 1998. gada 15. oktobris, *Industrie des poudres sphériques/Padome*, T-2/95, EU:T:1998:242, 213. punkts).
- 83 Tieši ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāpārbauda, vai konkrētā produkta iekļaušana līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu sarakstā vai tā izslēgšana no minētā saraksta ir pamatota.
- 84 Tādējādi noteicošais jautājums šajā lietā ir par to, vai Savienībā ražotie slīpētie vai daļēji slīpētie *Indica* rīsi, neatkarīgi no to nelobīto rīsu izcelsmes, kuri izmantoti to apstrādē, ir līdzīgi Kambodžas izcelsmes slīpētiem vai daļēji slīpētiem *Indica* rīsiem vai ar tiem tieši konkurē. Kā izriet no šī sprieduma 71. punkta un 78.–82. punkta, šajā nolūkā ir jāizvērtē vairāki faktori, piemēram, to īpašības, izmantojums, izplatīšanas kanāli, ņemot vērā Kambodžas izcelsmes slīpētu vai daļēji slīpētu *Indica* rīsu īpašības, izmantojumu un izplatīšanas kanālus, kā arī to savstarpējo aizstājamību.
- 85 Tā kā Komisija jau ir uzskatījusi, ka tas tā ir attiecībā uz slīpētiem vai daļēji slīpētiem *Indica* rīsiem, kuri apstrādāti, izmantojot Savienībā audzētus vai novāktus nelobītos rīsus, ir jāpārbauda, vai tas pats attiecas uz slīpētiem vai daļēji slīpētiem *Indica* rīsiem, kas Savienībā ražoti no importētiem nelobītiem rīsiem.
- 86 Šajā ziņā Vispārējā tiesa konstatē, ka slīpētiem vai daļēji slīpētiem *Indica* rīsiem, kuru apstrādē ir izmantoti Savienībā importēti nelobītie rīsi, ir tādas pašas fizikālās, tehniskās un ķīmiskās pamatīpašības, tiem ir viens un tas pats galīgais izmantojums, tos slīpē vienas un tās pašas

- slipētavas, pārdod, izmantojot vienus un tos pašus tirdzniecības kanālus, un ka tie konkurē ar pilnībā vai daļēji slipētiem *Indica* rīsiem, kas apstrādāti, izmantojot Savienībā audzētus vai novāktus nelobītos rīsus.
- 87 Pirmkārt, apstrīdētās regulas 64. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka patērētāji Savienības ražojumus parasti nenošķir no importētajiem ražojumiem un ka patērētāji, kas pērk rīsus no mazumtirgotājiem, rīsu izcelsmi pārsvarā nezina.
- 88 Turklāt apstrīdētās regulas 18. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka gan Savienībā ražotajiem, gan importētajiem slipētajiem vai daļēji slipētajiem *Indica* rīsiem ir vienādas fizikālās, tehniskās un ķīmiskās pamatīpašības, tiem ir vienāds izmantojums un tie tiek pārdoti līdzīgos vai identiskos tirdzniecības kanālos vienai un tai pašai pircēju kategorijai. Tomēr ir konstatējams, ka tad, ja *Indica* rīsiem, kas ražoti trešā valstī no nelobītiem rīsiem, kuru izcelsme ir šajā valstī, ir tādas pašas pamatīpašības kā *Indica* rīsiem, kas ražoti Savienībā no nelobītiem rīsiem, kuru izcelsme ir Savienībā, tāpat tam ir jābūt attiecībā uz *Indica* rīsiem, kas ražoti Savienībā no nelobītiem rīsiem, kuri ir importēti no kādas trešās valsts.
- 89 Otrkārt, kā izriet no atbildēm uz Vispārējās tiesas jautājumiem tiesas sēdē, kā arī no tiesas sēdes protokola, šajā lietā nav strīda par to, ka no slipētavu viedokļa slipētie vai daļēji slipētie *Indica* rīsi ir savstarpēji aizstājami vai aizvietojami ar citiem slipētajiem vai daļēji slipētajiem *Indica* rīsiem, neatkarīgi no to izcelsmes, jo slipētavas var apstrādāt gan Savienībā ražotus rīsus, gan importētus rīsus. Tiesas sēdē Komisija turklāt norādīja, ka runa ir par vienu un to pašu produktu, tikai tā izcelsme ir atšķirīga.
- 90 Tātad slipētiem vai daļēji slipētiem *Indica* rīsiem, neatkarīgi no to apstrādē izmantoto izejvielu izcelsmes, ir vienādas fizikālās, tehniskās un ķīmiskās pamatīpašības un vienāds izmantojums. Citiem vārdiem sakot, slipētie vai daļēji slipētie *Indica* rīsi ir savstarpēji aizstājami vai aizvietojami ar citiem slipētiem vai daļēji slipētiem *Indica* rīsiem gan no Savienības slipētavu, gan patērētāju viedokļa.
- 91 Tādējādi, neatkarīgi no to izejvielu izcelsmes, kuras izmantotas to apstrādē, Savienībā ražotie slipētie vai daļēji slipētie *Indica* rīsi ir jākvalificē kā līdzīgs produkts Kambodžas izcelsmes slipētajiem vai daļēji slipētajiem *Indica* rīsiem vai kā produkts, kas ar tiem tieši konkurē.
- 92 Tā kā Komisijas analizē bija jāņem vērā visi līdzīgu un tieši konkurējošu produktu ražotāji Savienībā, lai iegūtu ticamu priekšstatu par to ekonomisko stāvokli, Komisijai, analizējot *Indica* rīsu importa no Kambodžas ietekmi uz Savienības ražošanas nozares cenām, bija jāņem vērā visas Savienības slipētavas, kas ražo slipētus vai daļēji slipētus *Indica* rīsus, neatkarīgi no nelobīto rīsu, kurus tās apstrādā, izcelsmes. Šīs lietas gadījumā tā nav bijis.
- 93 Kā pamatoti norāda prasītājas, Savienības ražotāju kļūdainā definīcija tādējādi ir izraisījusi kļūdu arī nopietnu grūtību esamības analizē, jo Komisija daļu ražotāju ir izslēgusi no kaitējuma novērtējuma.
- 94 Jebkāda cita interpretācija nozīmētu, ka Komisijai tiktu piešķirta iespēja patvaļīgi ietekmēt cenu samazinājuma starpību aprēķināšanas rezultātu, izslēdzot vienu vai vairākus attiecīgā produkta veidus un līdz ar to atsevišķus Savienības ražotājus.

- 95 Trešām kārtām, Vispārējā tiesa norāda, ka Komisijas veiktā jēdziena “līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotāji Savienībā” ierobežošana, to attiecinot tikai uz Savienības slīpētavām, kurās tiek apstrādāti Savienības izcelsmes *Indica* rīsi, patiesībā ir notikusi ar mērķi analizē, kas attiecas uz rīsu slīpētavām nodarīto kaitējumu, iekļaut Savienības rīsu audzētājus, to darot netieši. Proti, ierobežojot to Savienības ražotāju definīciju, kuri ir jāņem vērā, lai novērtētu kaitējumu, ar atsauci uz izejvielu, kas tiek pārstrādātas slīpētos vai daļēji slīpētos *Indica* rīsos, izcelsmi, Komisija faktiski ir paplašinājusi aizsardzības jomu, to attiecinot arī uz Savienības rīsu audzētājiem, jo vienīgi uz tiem tiešām attiecas Savienībā audzēti rīsi. Tomēr šāda interpretācija nevar būt pamatota, ievērojot Savienības ražošanas nozares definīciju, kura ir ietverta apstrīdētās regulas 22. un 23. apsvērumā un kurā ir skaidri minētas tikai Savienības rīsu slīpētavas.
- 96 Savas plašās rīcības brīvības ietvaros Komisija būtu varējusi skaidri paplašināt Savienības ražošanas nozares definīciju, attiecinot to arī uz līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu audzētājiem, kā to izmeklēšanas laikā bija aicinājusi darīt Itālijas Republika. Tomēr tad Komisijai būtu bijis tos tieši jāiekļauj kaitējuma analizē un jāsniedz pierādījumi par nopietnām grūtībām, ar kurām tie saskārušies vai varētu saskarties.
- 97 No visa iepriekš minētā izriet, ka Komisija ir pieļāvusi tiesību kļūdu un acīmredzamu kļūdu vērtējumā, patvaļīgi ierobežojot Savienības ražošanas nozarei nodarītā kaitējuma izmeklēšanas apjomu, attiecinot to tikai uz tādu slīpētu vai daļēji slīpētu *Indica* rīsu slīpētavām, kuri apstrādāti, izmantojot Savienībā audzētus vai novāktus nelobītos rīsus.
- 98 Turklāt nevar tikt pieņemti Komisijas argumenti, saskaņā ar kuriem, lai gan ir tikušas pieļautas šīs kļūdas, aizsardzības izmeklēšana būtu noslēgusies ar tādu pašu secinājumu.
- 99 Atbilstoši judikatūrai Savienības tiesību akta tiesiskums ir jānovērtē, ņemot vērā faktiskos un tiesiskos apstākļus, kādi pastāvēja tiesību akta pieņemšanas brīdī, tādējādi Vispārējā tiesa nevar izmeklēšanas procedūrā izvirzīto pamatojumu aizstāt ar citu pamatojumu, kas pirmo reizi izvirzīts šajā tiesā (skat. spriedumus, 2015. gada 3. septembris, *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Komisija, C-398/13 P, EU:C:2015:535, 22. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2017. gada 1. jūnijs, *Changmao Biochemical Engineering/Padome*, T-442/12, EU:T:2017:372, 153. punkts un tajā minētā judikatūra). Komisijas procesuālajos rakstos un tiesas sēdē paustie vērtējumi par to, ka *Indica* rīsu importa uz Savienību apjoms bija neliels, ir šāds pamatojums, kas pirmo reizi izvirzīts Vispārējā tiesā.
- 100 Tādējādi prasītāju iebildumi par to, ka Komisija ir kļūdaini interpretējusi jēdzienu “līdzīgi vai tieši konkurējoši produktu ražotāji Savienībā”, ir jāapstiprina.
- 101 Pakārtoti Vispārējā tiesa tomēr izvērtēs arī prasītāju argumentus par cenu samazinājuma analīzi un tajā izdarītajām korekcijām, kā arī par prasītāju tiesību uz aizstāvību pārkāpumu.

Par iebildumiem saistībā ar cenu samazinājuma analīzi un korekcijām

- 102 Prasītājas būtībā apgalvo, ka ir pārkāpts VPS regulas 22. panta 1. un 2. punkts un 23. pants, jo, salīdzinot importa no Kambodžas cenas ar Savienības cenām, Komisija esot kļūdaini koriģējusi Savienības cenas un, koriģējot pēcimportēšanas izmaksas, esot pamatojusies uz apšaubāmiem datiem.

- 103 Šajā ziņā prasītājas apgalvo, ka nekas neļauj pamatot Komisijas apgalvojumu, ka, lai gan slīpētu vai daļēji slīpētu rīsu ražošana notiek Dienvidēiropā, ar to saistītā konkurence noris pārsvarā Ziemeļēiropā. *Eurostat* dati par importu no Kambodžas un dažas atbildes uz Komisijas nosūtītajām anketām norādot, ka būtiska importa daļa skar Dienvidēiropu. Visu Savienības cenu korekcija tādējādi padarot netaisnīgu salīdzinājumu ar importa no Kambodžas cenām, jo attiecībā uz šo importu netika izdarīta tāda pati korekcija. Prasītājas uzskata, ka Komisijai tādat bija jāsalīdzina Kambodžas Karalistes cenas pēc importēšanas ar Savienības slīpētavu *EXW* cenām.
- 104 Prasītājas piebilst, ka antidempinga jomā transporta izmaksu korekciju var veikt tikai ārkārtas apstākļu gadījumā un tikai attiecībā uz pārdošanas darījumiem, kurus konkrēti skar minētie apstākļi. Taču šajā lietā neviens ārkārtas apstākļi nepamatojot atkāpšanos no parastās cenu samazinājuma aprēķināšanas metodes. Katrā ziņā Komisijai esot bijis jāidentificē Savienības ražošanas nozares pārdošanas apjoma daļu, kas pamatojusi korekciju.
- 105 Turklāt prasītājas apstrīd to primāro datu pamatotību un ticamību, uz kuriem Komisija ir balstījusies, nosakot, ka transporta izmaksu Savienībā apmērs bija vienota summa 49 EUR par tonnu un ka Kambodžas pēcimportēšanas izmaksas atbilda aptuveni 2 % no importa cenas. Attiecībā uz pēdējām minētajām izmaksām tās norāda, ka, pieņemot, ka Komisija ir balstījusies uz datiem, kas iegūti 2004. gada aizsardzības izmeklēšanā par sacumām, aplūkotās izmaksas nav aktuālas un sacumu transportēšanas nosacījumi atšķiras no rīsu transportēšanas nosacījumiem.
- 106 Komisija apgalvo, ka VPS regulā nav prasīta nekāda cenu samazinājuma analīze, jo minētās regulas 22. panta 1. punktā ir tikai norādīts uz importu “tādā daudzumā un/vai par tādām cenām”, kas rada nopietnas grūtības. Tāpēc pienācīgas pierādīšanas prasība un šādas analīzes detalizācijas pakāpe izmeklēšanā, kas veikta saskaņā ar VPS regulu, esot zemāka nekā antidempinga izmeklēšanā.
- 107 Attiecībā uz Savienības cenu korekciju Komisija apgalvo, ka konkurence starp Savienības izcelsmes *Indica* rīsiem un Kambodžas izcelsmes *Indica* rīsiem noris Ziemeļēiropā, neatkarīgi no tā, vai šīs lietas apstākļi ir vai nav uzskatāmi par ārkārtas apstākļiem. Tas, ka Dienvidēiropā galvenokārt tiek patērēti *Japonica* rīsi, bet Ziemeļēiropā priekšroka tiek dota *Indica* rīsiem, ir acīmredzams fakts, ko ilustrē *Indica* rīsu eksporta no Kambodžas uz Savienību ģeogrāfiskais sadalījums. Turklāt šī korekcija 49 EUR apmērā par tonnu esot balstīta uz objektīviem pierādījumiem un esot ierasta prakse, tostarp antidempinga procedūrās.
- 108 Tā piebilst, ka pat tad, ja nebūtu tikusi ņemta vērā transporta izmaksu Savienībā korekcija, Kambodžas cenas katrā ziņā būtu izraisījušas Savienības ražotāju cenu samazinājumu vismaz par 5,4 % attiecībā uz neiesaiņotu rīsu pārdošanu un 8,5 % attiecībā uz rīsu pārdošanu iepakojumos un ka tas kopā ar citiem Komisijas izvērtētajiem faktoriem esot pietiekami, lai pierādītu nopietnu grūtību pastāvēšanu VPS regulas 22. panta izpratnē.
- 109 Attiecībā uz importa cenu korekciju Komisija precīzē – tā kā prasītājas nav norādījušas konkrētu pēcimportēšanas izmaksu summu, tā ir balstījusies uz 2014. gada datiem, kas izriet no antidempinga pasākumu, kuri noteikti dažiem sagatavotiem vai konservētiem citrusaugļiem, termiņbeigu pārskatīšanas.
- 110 Itālijas Republika pievienojas Komisijas argumentiem un piebilst, ka nopietnu grūtību vērtējums varot tikt balstīts tikai uz apjomiem un tirgus daļām. VPS regulas 22. pantā turklāt neesot prasīts, lai Komisijas konstatēto nopietno grūtību cēlonis būtu ekskluzīvs vai lai tas būtu neapšaubāms.

- 111 *Ente Nazionale Risi* būtībā pievienojas Komisijas argumentiem.
- 112 Vispārējā tiesa konstatē, ka no VPS regulas 22. panta 1. punkta un 23. panta j) punkta, lasot tos kopsakarā, izriet, ka importēto produktu un līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu cenas ir viens no būtiskiem faktoriem, ko Komisija arī var ņemt vērā analizē, kuras mērķis ir noteikt, vai pastāv nopietnas grūtības, ko attiecīgais imports rada vai draud radīt Savienības ražotājiem.
- 113 Tomēr VPS regulā nav ietverta cenas jēdziena definīcija un nav paredzēts skaidrs pienākums veikt cenu samazinājuma analīzi, kā arī tajā nav paredzēta aprēķināšanas metode saistībā ar attiecīgā ražojuma importa ietekmes uz Savienības ražošanas nozari noteikšanu.
- 114 Savukārt VPS regulas 22. un 23. pantā ir atsauce uz nosacījumiem, kas ļauj pierādīt, ka attiecīgā produkta importa apjoms un/vai cenas rada vai draud radīt nopietnas grūtības līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotājiem Savienībā, un galu galā atjaunot kopējā muitas tarifa nodokļus, lai uz laiku izbeigtu Savienības ražotāju ekonomiskā un/vai finanšu stāvokļa pasliktināšanos.
- 115 Tādējādi ir jāuzskata, ka pastāv nevis viena, bet gan vairākas analīzes metodes, kas ļauj izvērtēt, vai ir izpildīti VPS regulas 22. un 23. pantā paredzētie nosacījumi. Tomēr izvēle starp dažādām aprēķina metodēm nozīmē sarežģītu ekonomisko situāciju izvērtēšanu, un līdz ar to Komisijai ir zināma rīcības brīvība, izvēloties metodi, saskaņā ar kuru ir jāpārbauda, vai šie nosacījumi ir izpildīti.
- 116 Tomēr Vispārējā tiesa atgādina – lai gan Tiesa atzīst, ka Komisijai ir plaša rīcības brīvība sarežģītos tautsaimniecības jautājumos, tas vēl nenozīmē, ka Savienības tiesai ir jāatturas pārbaudīt, kā Komisija interpretē ekonomiska rakstura informāciju.
- 117 Kā izriet no šī sprieduma 42. punktā minētās judikatūras, Savienības tiesai it īpaši ir ne tikai jāpārbauda izvirzīto pierādījumu faktiskā pareizība, to ticamība un saskanīgums, bet arī tas, vai šie pierādījumi ir uzskatāmi par visu atbilstošu informāciju, kas jāņem vērā, lai novērtētu sarežģītu situāciju, un vai tie var pamatot no tiem izdarītos secinājumus.
- 118 Šajā lietā no apstrīdētās regulas 61., 64., 76. un 77. apsvēruma izriet, ka Komisija ir balstījusies gan uz Kambodžas izcelsmes slīpētu vai daļēji slīpētu *Indica* rīsu importa apjomiem, gan uz cenām, lai secinātu, ka tie radīja nopietnas grūtības līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotājiem Savienībā, ko tā turklāt ir apstiprinājusi tiesas sēdē.
- 119 Šajā ziņā, kā tas norādīts šī sprieduma 13.–21. punktā, Komisija veica cenu samazinājuma analīzi, pēc kuras vispārējā informatīvajā dokumentā tā konstatēja, ka importa no Kambodžas cenas ir samazinājušās attiecībā pret Savienības cenām 22 % apmērā.
- 120 Pēc šī dokumenta izpaušanas Kambodžas Karaliste uzdeva arī jautājumu, vai pēcimportēšanas izmaksas ir tikušas ņemtas vērā cenu samazinājuma starpības aprēķinā. Atbildot uz ieinteresēto personu, tostarp Kambodžas Karalistes, iesniegtajām piezīmēm, Komisija pārskatīja savus cenu samazinājuma aprēķinus un koriģēja, pirmkārt, Savienības ražošanas nozares cenas, lai ņemtu vērā vienotu summu 49 EUR apmērā par tonnu kā rīsu transportēšanas no Dienvideiropas uz Ziemeļeiropu izmaksas, un, otrkārt, importa cenas, lai ņemtu vērā pēcimportēšanas izmaksas, kas lēstas aptuveni 2 % apmērā no importa cenas. Norādījusi, ka ir ņēmusi vērā arī tirdzniecības līmeņa atšķirības un salīdzinājusi pārdošanas cenas slīpētiem rīsiem, ko pārdod neiesaiņotus, un slīpētiem rīsiem, ko pārdod iepakojumos, Komisija izdarīja secinājumu, ka rīsiem, kurus pārdod neiesaiņotus, cenu samazinājums bija 13 % un rīsiem, kurus pārdod iepakojumos, tas bija 14 %.

- 121 Pirmām kārtām, Vispārējā tiesa konstatē – lai gan administratīvās procedūras laikā ir izdarītas šādas korekcijas, Komisijas secinājumi par Savienības ražošanas nozares ekonomiskā stāvokļa pasliktināšanos, ko izraisījis *Indica* rīsu imports no Kambodžas, ir pamatoti ar cenu samazinājumu pirms korekcijām, proti, samazinājumu par 22 %, kā tas izriet no apstrīdētās regulas 56., 60. un 63. apsvēruma.
- 122 Ir taisnība, ka atbildēs uz jautājumiem, ko Vispārējā tiesa ir uzdevusi procesa organizatorisko pasākumu ietvaros, Komisija ir norādījusi, ka tā nav labojusi šīs norādes par cenu samazinājumu 22 % apmērā un ka apstrīdētās regulas 56., 60. un 63. apsvērumā precizētās cenu samazinājuma starpības ir jālasa kā 13 % attiecībā uz neiesaiņotu rīsu pārdošanu un 14 % attiecībā uz rīsu pārdošanu iepakojumos. Tomēr Vispārējā tiesa norāda, ka, lai gan apstrīdētās regulas 56. un 60. apsvērums ir identisks vispārējā informatīvā dokumenta 41. un 44. apsvērumam, apstrīdētās regulas 63. apsvērums tika pievienots vēlāk un samazinājumu 22 % apmērā Komisija ir ņēmusi vērā apstrīdētās regulas pieņemšanas brīdī.
- 123 Tādējādi Komisija ir pieļāvusi kļūdu faktos, apstrīdētajā regulā secinot, ka Savienības ražošanas nozares saimnieciskais stāvoklis bija pasliktinājies, jo Savienības ražošanas nozares cenas ir tikušas pakļautas būtiskam cenu samazinājumam, proti, par 22 %.
- 124 Otrām kārtām, Vispārējā tiesa atgādina, kā pamatoti norāda Komisija, ja kāds lietas dalībnieks lūdz veikt korekcijas ar mērķi padarīt salīdzināmas importa cenas un Savienības ražošanas nozares cenas, lai noteiktu samazinājuma starpību, šim lietas dalībniekam ir jāiesniedz pierādījums, ka tā lūgums ir pamatots. Tādējādi, ja kāds ražotājs pieprasa piemērot korekciju, parasti samazinājuma virzienā, tad šim uzņēmējam ir jānorāda un jāpierāda, ka ir izpildīti šādas korekcijas piemērošanas nosacījumi (pēc analogijas skat. spriedumus, 2016. gada 26. oktobris, *PT Musim Mas/Padome*, C-468/15 P, EU:C:2016:803, 82. punkts un tajā minētā judikatūra; šajā nozīmē skat. arī ģenerālvokāta P. Mengoci [*P. Mengozzi*] secinājumus apvienotajās lietās *Changshu City Standard Parts Factory* un *Ningbo Jinding Fastener/Padome*, C-376/15 P un C-377/15 P, EU:C:2016:928, 97. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 125 Tāpat Komisijai, ja tā uzskata, ka tai ir jāveic korekcija, ir jāpamatojas uz pierādījumiem vai vismaz uz saskaņotām norādēm, kas ļauj pierādīt tā faktora esamību, uz kuru pamatojoties tiek veikta korekcija, un noteikt tā ietekmi uz cenu salīdzināmību (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 16. februāris, *Padome un Komisija/Interpipe Niko Tube* un *Interpipe NTRP*, C-191/09 P un C-200/09 P, EU:C:2012:78, 58. un 61. punkts un tajos minētā judikatūra, un 2009. gada 10. marts, *Interpipe Niko Tube* un *Interpipe NTRP/Padome*, T-249/06, EU:T:2009:62, 180. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 126 Šajā lietā apstrīdētās regulas 34. un 35. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka Kambodžas Karaliste “[bija] apšaubī[usi] metodiku, pēc kuras Komisija aprēķināja cenu samazinājuma starpību”, ka “tā apgalvoja, ka Kambodžas eksporta cenas aplēsēs [nebija] iekļautas pēcimportēšanas izmaksas” un ka, “ņemot vērā [...] saņemtos argumentus, Komisija [ir] nolēm[usi] pārskatīt cenu samazinājuma aprēķinus, lai ierēķinātu attiecīgās pēcimportēšanas vai transporta izmaksas”.
- 127 Līdz ar to ir konstatējams, ka pēc piezīmju saņemšanas par vispārējo informatīvo dokumentu Komisija bija piekritusi, ka ir jāizdara korekcijas cenu samazinājuma analizē. Tādējādi saskaņā ar šī sprieduma 42. un 125. punktā minēto judikatūru Komisijai bija jāpamatojas uz pierādījumiem vai uz saskaņotām norādēm, kas ļautu pierādīt to faktoru esamību, uz kuriem pamatojoties tika

veiktas korekcijas, un noteikt to ietekmi uz cenu salīdzināmību, un Vispārējai tiesai ir jāpārbauda to pierādījumu ticamība, saskanīgums un atbilstība, kurus izvirzījusi Komisija savu secinājumu pamatojumam.

- 128 Šajā ziņā importa cenu samazinājuma aprēķins tiek veikts, lai noteiktu, vai Savienības ražošanas nozarei šī importa dēļ ir nodarīts kaitējums, un plašākā nozīmē to izmanto, lai novērtētu šādu kaitējumu un lai noteiktu kaitējuma starpību, t.i., minētā kaitējuma novēršanas līmeni. Lai objektīvi pārbaudītu importa ietekmi, ir taisnīgi jāsalīdzina attiecīgā ražojuma cena ar minētās ražošanas nozares līdzīgā produkta cenu, ja tirdzniecība tiek veikta Savienības teritorijā. Lai nodrošinātu šī salīdzinājuma taisnīgumu, šīs cenas ir jāsalīdzina vienā un tajā pašā tirdzniecības līmenī. Proti, cenu salīdzināšana, kas veikta starp cenām, kuras iegūtas dažādos tirdzniecības līmeņos, t.i., neiekļaujot visas vērā ņemamās ar tirdzniecības līmeni saistītās izmaksas, noteikti radīs mākslīgus rezultātus, kas neļaus veikt pareizu Savienības ražošanas nozares kaitējuma novērtējumu. Šāds taisnīgs salīdzinājums ir šai ražošanas nozarei nodarītā kaitējuma aprēķina tiesiskuma nosacījums (šajā nozīmē un pēc analogijas skat. spriedumu, 2019. gada 10. aprīlis, *Jindal Saw* un *Jindal Saw Italia*/Komisija, T-300/16, EU:T:2019:235, 239. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 129 Pirmkārt, attiecībā uz Savienības cenu koriģēšanu, lai ņemtu vērā transporta no Dienvideiropas uz Ziemeļeiropu izmaksas vienotas summas 49 EUR apmērā par tonnu, Vispārējā tiesa atgādina, ka prakse, kas ietver Savienības ražošanas nozares produktu “EXW” cenu bez transporta izmaksām salīdzināšanu ar importa “izmaksu, apdrošināšanas un kravu pārvadājumu summas” (*CIF*) cenām pie Savienības robežas, vairākkārt ir atzīta judikatūrā (pēc analogijas skat. spriedumus, 2011. gada 30. novembris, *Transnational Company “Kazchrome”* un *ENRC Marketing*/Padome un Komisija, T-107/08, EU:T:2011:704, 55. punkts, un 2019. gada 10. aprīlis, *Jindal Saw* un *Jindal Saw Italia* /Komisija, T-300/16, EU:T:2019:235, 243.–249. punkts; ģenerāladvokāta G. Slinna [*G. Slynn*] secinājumus lietā Francija/Komisija, 181/85, EU:C:1986:491, 708. un 709. lpp.).
- 130 Tiesvedības stadijā Vispārējā tiesā Komisija atsauca uz ārkārtas apstākļiem, kas pamato šādu korekciju, kuras mērķis ir ņemt vērā izmaksas, kas nepieciešamas, lai produktu nogādātu vietā, kur noris konkurence, proti, Ziemeļeiropā, un atsauca uz savu praksi, kura ir piemērota tās Īstenošanas regulā (ES) 2019/1688 (2019. gada 8. oktobris), ar ko nosaka galīgu antidempinga maksājumu un galīgi iekasē pagaidu maksājumu, kurš noteikts par Krievijas, Trinidādas un Tobāgo un Amerikas Savienoto Valstu izcelsmes urīnvielas un amonija nitrāta maisījumu importu (OV 2019, L 258, 21. lpp.), un tās Īstenošanas regulā (ES) 2019/576 (2019. gada 10. aprīlis), ar ko nosaka pagaidu antidempinga maksājumu par Krievijas, Trinidādas un Tobāgo un Amerikas Savienoto Valstu izcelsmes urīnvielas un amonija nitrāta maisījumu importu (OV 2019, L 100, 7. lpp.).
- 131 Taču, kā pamatoti apgalvo prasītājas, Īstenošanas regulas 2019/1688 108.–110. apsvērumā un Īstenošanas regulas 2019/576 127. un 129. apsvērumā Komisija ir precizējusi, ka tās ierastā prakse bija salīdzināt ražotāju eksportētāju *CIF* cenu pie Savienības robežas ar Savienības ražotāju *EXW* cenu. No šiem apsvērumiem arī izriet, ka Komisija atkāpjas no šīs standarta pieejas un koriģē konkrētus Savienības ražošanas nozares pārdošanas apjomus, ja to pamato ārkārtas apstākļi. Komisija norāda, ka tad tā var ierobežot korekciju līdz tai pārdošanas apjoma daļai, ko skārusi ārkārtēja situācija.

- 132 Šajā lietā Komisija apstrīdētajā regulā nekādi nenorāda uz šādu ārkārtas apstākļu pastāvēšanu, kas pamatotu to, ka saistībā ar *Indica* rīsu pārdošanu Savienībā būtu jāņem vērā transporta no Dienvideiropas uz Ziemeļeiropu izmaksas. Komisija uz lietas apstākļiem atsaucas tikai atbildes uz repliku stadijā, lai gan tā bija atsaukusies uz šādiem īpašiem apstākļiem tās minēto īstenošanas regulu tekstā.
- 133 Turklāt Komisija nav sniegusi nekādu pierādījumu vai ticamu un atbilstošu norādi, lai pamatotu savu apgalvojumu, ka tas esot “acīmredzams fakts”, ka *Indica* rīsu konkurences vieta Savienībā ir Ziemeļeiropa, un tādējādi ir jāņem vērā Savienības ražošanas nozares cenas pēc visu slīpēto vai daļēji slīpēto *Indica* rīsu pārvešanas no Dienvideiropas uz Ziemeļeiropu, nevis jākorrigē transporta izmaksas atkarībā no rīsu pārdošanas apjoma daļas dažādos Savienības ģeogrāfiskajos apgabalos.
- 134 Proti – vispirms –, lai gan apstrīdētās regulas 36. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka Eiropas “dienvidus” veidoja Itālija un Spānija, savā iebildumu rakstā tā tos ir definējusi kā tādus, ko veido Itālija, Spānija un Grieķija, kurām vēlāk tā pievienoja Portugāli.
- 135 Pēc tam, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem procesa organizatorisko pasākumu ietvaros, Komisija ir iesniegusi divas publikācijas, kurās šis “acīmredzamais” fakts esot minēts un izskaidrots ar statistikas datiem.
- 136 Tomēr, pirmām kārtām, Vispārējā tiesa konstatē, ka runa ir par Komisijas izdotu informācijas dokumentu par rīsiem, kurā ir apgalvots – lai gan šis apgalvojums nav pamatots ar pierādījumiem –, ka “*Indica* (garengraudu) rīsi ir Āzijas ”tradicionālie“ rīsi, kuri veido [aptuveni] 25 % no rīsu produkcijas Savienībā un kuri galvenokārt tiek patērēti Ziemeļeiropā”.
- 137 Otrām kārtām, Komisija ir iesniegusi tabulu, kura publicēta 1995. gada decembra rakstā par rīsu kvalitāti Savienībā un kurā ir sniegts skaitļos izteikts vērtējums attiecībā uz *Indica* rīsu un *Japonica* rīsu patēriņu 1993. un 1994. gadā katrā no 12 valstīm, kuras tajā laikā bija Savienības dalībvalstis.
- 138 Lai gan šajā tabulā ir sniegta informācija par rīsu patēriņa paradumiem Savienībā pirms 30 gadiem, šie paradumi varētu būt būtiski mainījušies, kā to piezīmēs par Komisijas atbildēm un tiesas sēdē pamatoti ir norādījušas prasītājas. No šī dokumenta arī izriet, ka Itālijas, Spānijas, Grieķijas un Portugāles patēriņš joprojām ir aptuveni 11,8 % no *Indica* rīsu patēriņa Savienībā, un pati Komisija ir atzinusi, ka 12 % no importa no Kambodžas tiek novirzīti uz šīm “dienvidu” valstīm.
- 139 Visbeidzot, lai gan apstrīdētās regulas 36. apsvērumā Komisija norāda, ka tā ir pamatojusies uz informāciju, kas ir ietverta sūdzībā un pārbaudīta uzņēmumos uz vietas notikušajā izmeklēšanā, ir konstatējams, ka Itālijas Republikas sūdzībā nav ietverta nekāda informācija par transporta izmaksām Savienībā šādā apmērā un ka pārbaudes, kuras Komisija esot veikusi izmeklēšanas laikā uz vietas, nav ietvertas dokumentācijā.
- 140 Iebildumu raksta stadijā Komisija ir precizējusi, ka objektīvs pierādījums, kas pamato transporta izmaksu korekciju Savienībā 49 EUR apmērā par tonnu, proti, Itālijas rīsu slīpētavu apvienības (*AIRI*) paziņojums, kas pārbaudīts uz vietas divās atlasītajās Itālijas slīpētavās, bija ietverts dokumentācijā, bet nebija pieejams prasītājam lūguma ievērot konfidencialitāti dēļ. Tā ir piebildusi, ka pat tad, ja netiktu izdarītas korekcijas saistībā ar transporta izmaksām, analizē tiktu pierādīts Savienības ražotāju cenu samazinājums vismaz 5,4 % apmērā attiecībā uz neiesaiņotu rīsu pārdošanu un 8,5 % apmērā attiecībā uz rīsu pārdošanu iepakojumos.

- 141 Ir taisnība, ka saskaņā ar deleģētās regulas 17. panta 3. punktu, kā tas izriet no šī sprieduma 171. punkta, ieinteresēto personu piekļuvi informācijai par Komisijas lēmumiem skaidri ierobežo šīs informācijas konfidencialitāte. Līdz ar to principi, kas reglamentē ieinteresēto personu tiesības uz informāciju, ir jāsaskaņo ar konfidencialitātes aizsardzības principa ievērošanu un it īpaši ar Savienības iestāžu pienākumu ievērot komercnoslēpumu (pēc analogijas skat. ģenerālvokāta Dž. Pitruccellas [*G. Pitruzzella*] secinājumus lietā *Donex Shipping and Forwarding*, C-104/19, EU:C:2020:159, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 142 Tomēr saskaņā ar šī sprieduma 99. punktā minēto judikatūru Savienības tiesību akta tiesiskums ir jānovērtē, ņemot vērā faktiskos un tiesiskos apstākļus, kādi pastāvēja tiesību akta pieņemšanas brīdī, tādējādi Vispārējā tiesa nevar izmeklēšanas procedūrā izvirzīto pamatojumu aizstāt ar citu pamatojumu, kas pirmo reizi ir izvirzīts šajā tiesā. Tā tas ir attiecībā uz Komisijas procesuālajos rakstos paustajiem vērtējumiem, ar kuriem tā, nenorādot nekādus precizējumus, apgalvo, ka tad, ja transporta izmaksu korekcija nebūtu veikta, importa no Kambodžas cenas tomēr būtu izraisījušas Savienības ražotāju cenu samazinājumu vismaz 5,4 % apmērā attiecībā uz neiesaiņotu rīsu pārdošanu un 8,4 % apmērā attiecībā uz rīsu pārdošanu iepakojumos.
- 143 Turklāt atteikums izpaust attiecīgo informāciju nevar tikt attaisnots ar tiesvedībā Vispārējā tiesā izvirzītu pamatojumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 1. jūnijs, *Changmao Biochemical Engineering/Padome*, T-442/12, EU:T:2017:372, 153. punkts).
- 144 Katrā ziņā jau ir atzīts, ka informācija, kas vajadzīga, lai izvērtētu, vai, ņemot vērā tirgus struktūru, strīdīgā korekcija ir bijusi piemērota, nav konfidenciali dati, jo ir jānosaka – un jāpamato – Savienības produktu tirdzniecības līmenis, kas atbilst importēto produktu tirdzniecības līmenim, un jāveic atbilstoša korekcija, lai ņemtu vērā visas ar to saistītās izmaksas (pēc analogijas skat. spriedumu, 2011. gada 17. februāris, *Zhejiang Xinshiji Foods un Hubei Xinshiji Foods/Padome*, T-122/09, nav publicēts, EU:T:2011:46, 86. punkts).
- 145 Tāpēc Komisija nevar pamatoti atsaukties uz visas tās informācijas konfidencialitāti, kura ir ļāvusi izdarīt secinājumu, ka jāveic transporta izmaksu Savienībā korekcija vienotā apmērā – 49 EUR par tonnu.
- 146 Turklāt Vispārējā tiesa norāda, ka 2022. gada 8. februārī pēc Vispārējās tiesas jautājumiem un lūguma iesniegt dokumentus procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Komisija atkārtoti norādīja, ka *AIRI* paziņojums bija konfidenciali.
- 147 Tomēr 2022. gada 10. februārī tā norādīja, ka ir saņēmusi apstiprinājumu no *AIRI*, ka, ņemot vērā laiku, kas ir pagājis kopš administratīvās procesa, lūgums ievērot konfidencialitāti attiecībā uz paziņojumu par transporta izmaksām netiek paturēts spēkā. Tā piebilda, ka minēto paziņojumu tā iesniegšot 2022. gada 18. februārī, atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumiem, un ka visi lietas dalībnieki varēsot tam piekļūt.
- 148 Tomēr no lietas materiāliem izriet, ka Komisija ir iesniegusi tikai starp to un *Ente Nazionale Risi* notikušo elektroniskā pasta vēstuļu apmaiņu, kurā ir ekrānuzņēmums, un tajā ir redzama tabula ar neiesaiņotu vai lielos maisos iepakotu rīsu transportēšanas izmaksām. Summa 49 EUR apmērā tajā ir norādīta kā tāda, kas atbilst lielos maisos iepakotu rīsu, kuri pārvesti no Itālijas uz Beļģiju, transportēšanas izmaksām. Savukārt primārais dokuments, no kura šie dati iegūti, vai aprēķini, kas ļāvuši tos iegūt, Vispārējai tiesai nav nosūtīti.

- 149 Tāpēc ģeogrāfiskais sadalījums, kas ir pamatā “acīmredzamajam faktam”, ka slīpētu vai daļēji slīpētu *Indica* rīsu konkurence Savienībā norisot Ziemeļeiropā, nav pamatots ar ticamiem un atbilstošiem pierādījumiem. Tas pats attiecas uz Komisijas izvēli piemērot vienotu likmi 49 EUR apmērā par tonnu transporta izmaksām visai *Indica* rīsu produkcijai Savienībā, korekciju attiecinot ne tikai uz noteiktu Savienības slīpētu un daļēji slīpētu *Indica* rīsu pārdošanas apjoma daļu, kam patiešām ir nepieciešama šāda transportēšana no Dienvideiropas uz Ziemeļeiropu.
- 150 Otrkārt, attiecībā uz importa cenu korigēšanu Komisija apstrīdētās regulas 36. apsvērumā ir norādījusi, ka tā ir pamatojusies uz “dati[em], kas iegūti iepriekšējā izmeklēšanā saistībā ar citu pārtikas produktu, proti, sacumām”. Savukārt tā nav iesniegusi ne ticamu un saskaņīgu pierādījumu, ne saskaņotu norādi par attiecīgo izmeklēšanu un datiem, kuri ļāvuši secināt, ka pēcimportēšanas izmaksas šajā gadījumā būtu jāaplēs aptuveni 2 % apmērā no importa cenas.
- 151 Proti, lai gan prasītājas ir izteikušas pieņēmumu, ka runa bija par 2003./2004. gada izmeklēšanu, un izvirzījušas iebildumus par šādu agrāku datu izmantošanu, iebildumu raksta stadijā Komisija ir atspēkojusi šo pieņēmumu un precizējusi, ka dati ir no 2014. gada un to avots ir antidempinga pasākumu, kuri noteikti dažiem sagatavotiem vai konservētiem citrusaugļiem, termiņbeigu pārskatīšana.
- 152 Taisnība, ka lietā, kas attiecās uz Ķīnas izcelsmes sagatavotu vai konservētu citrusaugļu importu, jau ir pausts uzskats, ka korekcija 2 % apmērā no importa cenas bija neliela, un līdz ar to bija saprātīgi pieņemt, ka tā ietver tikai izmaksas, kas radušās līdz preces nonākšanai importētāja noliktavā (spriedums, 2011. gada 17. februāris, *Zhejiang Xinshiji Foods* un *Hubei Xinshiji Foods* /Padome, T-122/09, nav publicēts, EU:T:2011:46, 85. punkts).
- 153 Tomēr, pat pieņemot, ka prasītājam būtu bijis jāsaprot, ka konkrētā korekcija izrietēja no 2014. gada izmeklēšanas un tajā bija iekļautas tikai izmaksas, kas radušās līdz preces nonākšanai importētāja noliktavā, neviens informācijas elements no tiem, kuri tām tika darīti zināmi administratīvās procedūras laikā vai kuri ir norādīti apstrīdētajā regulā, nav veltīts jautājumam, kāpēc šis importēto produktu izplatīšanas ķēdes posms ir līdzvērtīgs Savienības ražošanas nozares “Ziemeļeiropas” līmenim vai kādā ziņā sacumu transportēšanas cenas ir līdzvērtīgas rīsu – sausa produkta, kas ir mazāk ātrbojīgs, – transportēšanas cenām un līdz ar to, kāpēc šī korekcija šajā lietā ir piemērota.
- 154 Tādējādi Vispārējā tiesa konstatē, ka elementi, uz kuriem atsaucas Komisija, lai pamatotu šo korekciju, nav pietiekami pārliecinoši vai neesoši un nevar tikt uzskatīti nedz par pierādījumiem, nedz par saskaņotām norādēm, kuras ļauj pierādīt faktora, sakarā ar kuru tika veikta korekcija, esamību un noteikt tā ietekmi uz cenu salīdzināmību.
- 155 Treškārt, attiecībā uz cenu samazinājuma analīzes korigēšanu, lai ņemtu vērā tirdzniecības līmeņa atšķirības un salīdzinātu pārdošanas cenu slīpētiem rīsiem, ko pārdod neiesaiņotus, un slīpētiem rīsiem, kurus pārdod iepakojumos, jānorāda, ka Komisija nav iesniegusi nevienu pierādījumu, kas pamatotu šo korekciju, un nevienu norādi, kura ļauj pierādīt tādu faktoru esamību, uz ko pamatojoties tika veikta šī korekcija, un noteikt to ietekmi uz cenu salīdzināmību.
- 156 No visa iepriekš minētā izriet, ka Komisija nav balstījusies uz pierādījumiem vai ticamām un atbilstošām norādēm, kas ļautu pamatot tās lēmumu veikt korekcijas saistībā ar cenu samazinājuma analīzi.

157 Līdz ar to ir jāapstiprina arī prasītāju iebildumi, kuri attiecas uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā esamību, ciktāl Komisija ir veikusi Savienības cenu un importa cenu korekcijas.

Par iebildumiem saistībā ar prasītāju tiesību uz aizstāvību un pienākuma izpaust būtiskos faktus un apsvērumus vai informāciju, kas ir to pamatā, pārkāpumu

158 Prasītājas būtībā norāda uz savu tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, kā arī deleģētās regulas 17. panta 1.–4. punkta kopsakarā ar VPS regulas 38. panta 3. punktu pārkāpumu, jo Komisija pirms lēmuma pieņemšanas par kopējā muitas tarifa nodokļu atjaunošanu attiecībā uz Kambodžas izcelsmes *Indica* rīsu importu neesot darījusi zināmus konkrētus būtiskos faktus un apsvērumus vai informāciju, kas ir to pamatā, uz kuriem balstoties, tā ir pieņēmusi savu galīgo lēmumu.

159 Vispirms prasītājas apgalvo, ka Komisija tām nav darījusi zināmu ne cenu samazinājuma analīzi, ne korekcijas, kas veiktas pēc piezīmēm, kuras tika iesniegtas pēc vispārējā informatīvā dokumenta izpaušanas, ne arī ar tām saistītos primāros datus, kuri attiecas uz pēcimportēšanas izmaksām, rīsu transportēšanas izmaksām no Dienvideiropas uz Ziemeļeiropu, kā arī nošķirumu starp pārdošanas cenām neiesaiņotā veidā un pārdošanas cenām iepakojumos.

160 Komisija neesot darījusi zināmus arī datus, uz kuru pamata tika aprēķināti patēriņa un kaitējuma rādītāji, piemēram, tirgus daļas un pārdošanas apjomus, Savienības ražošanas apjoma, importa apjoma un to cenu izmaiņas, tostarp datus, kas saņemti no dalībvalstīm un *Eurostat*, un uz to pamata noteiktos skaitļus, kā arī analīzi, kuru izmantojot tā ir piemērojusi konversijas likmi daļēji slīpētu rīsu izteikšanai slīpētu rīsu ekvivalentā.

161 Tomēr šie elementi acīmredzami esot būtiski fakti un apsvērumi, un šajā ziņā izmantotie dati esot informācija, kas ir to pamatā, un tādējādi saskaņā ar deleģētās regulas 17. panta 1.–4. punktu Komisijai esot bijis pienākums tos izpaust, ietverot arī publiski pieejamos datus.

162 Turpinājumā prasītājas norāda – lai gan to iesniegtās piezīmes pēc vispārējā informatīvā dokumenta izpaušanas ir ļāvušas ievērojami samazināt cenu samazinājuma starpību no 22 % līdz 13 % attiecībā uz neiesaiņotu rīsu pārdošanu un līdz 14 % attiecībā uz rīsu pārdošanu iepakojumos, nav izslēgts, ka cenu samazinājuma analīzes un tajā izdarīto korekciju, attiecīgo primāro datu, kā arī citu būtisku elementu izpaušana būtu ļāvusi tām iesniegt papildu piezīmes. Neizpaužot šo informāciju, ko Komisija esot atzinusi, tā esot liegusi tām iespēju iesniegt piezīmes šajā ziņā, bet tas būtu varējis likt Komisijai mainīt dažus savus konstatējumus un vēl vairāk samazināt cenu samazinājuma starpību vai pat apšaubīt analīzi par cēloņsakarību starp apgalvotajām nopietnajām grūtībām un Kambodžas izcelsmes slīpētu vai daļēji slīpētu *Indica* rīsu importu.

163 Visbeidzot prasītājas uzskata, ka neviens no neizpaustajiem elementiem nebija konfidenciāls. Pat pieņemot, ka daži no tiem tādi bija, saskaņā ar VPS regulas 38. panta 3. un 5. punktu par tiem esot bijis jāiesniedz lūgums ievērot konfidencialitāti un katrā ziņā tos esot bijis jāizpauž – kopumā vai konspektīvi.

164 Vispirms Komisija norāda, ka cenu samazinājuma analīzi un tā pamatā esošos datus prasītājas varēja saprast, ņemot vērā vispārējā informatīvajā dokumentā ietverto informāciju, kas attiecās uz importa no Kambodžas cenu un izlasē iekļauto Savienības slīpētavu vienības cenām. Lai gan Komisija atzīst, ka tā nav izpaudusi minētās analīzes korekcijas un elementus, kas ir to pamatā, tā piebilst, ka tās tika veiktas pēc ieinteresēto personu piezīmēm par vispārējo informatīvo

dokumentu un ka to dēļ esot samazināts cenu samazinājums, un tādējādi šīs korekcijas ir bijušas labvēlīgas prasītājām. Turklāt tā precizē, ka cenu samazinājums ir tikai viens no elementiem, kuri tika ņemti vērā, lai izvērtētu nopietnās grūtības, kas radušās Savienības ražošanas nozarei.

- 165 Komisija piebilst, ka dati, kuri ir pamatā korekcijai saistībā ar transporta no Dienvideiropas uz Ziemeļeiropu izmaksām, nebija pieejami prasītājām lūguma ievērot konfidencialitāti dēļ.
- 166 Turpinot, attiecībā uz patēriņa un kaitējuma rādītājiem, lai gan Komisija atzīst, ka tie ir būtiski fakti, tā apgalvo, ka tie bija iekļauti vispārējā informatīvajā dokumentā. Dati, uz kuriem pamatojoties šie rādītāji tika aprēķināti, nekādā ziņā neesot ne būtiski fakti, ne būtiski apsvērumi, kas bija jāizpauž prasītājām. Turklāt tās esot varējušas veikt savus aprēķinus, pamatojoties uz informāciju, kas bija iekļauta vispārējā informatīvajā dokumentā vai kas bija publiski pieejama.
- 167 Šajā ziņā Komisija atsaucas arī uz deleģētās regulas 16. panta 1. punktu un Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Lēmumā (ES) 2019/339 (2019. gada 21. februāris) par uzklaušanās amatpersonas amatu un pilnvarām noteiktās tirdzniecības procedūrās (OV 2019, L 60, 20. lpp.) 12. panta 1. punktu, kuros ir paredzēta iespēja uzklaušanās amatpersonai iesaistīties pēc ieinteresēto personu pieprasījuma, lai tostarp izskatītu atteikumus nodrošināt piekļuvi apkopotajai dokumentācijai un strīdus par dokumentu konfidencialitāti.
- 168 No šīm tiesību normām izrietot, ka prasītājām pieprasījums par piekļuvi datiem, kuri ir patēriņa un kaitējuma rādītāju pamatā, kā arī aprēķinam saistībā ar rīsu konversijas likmi, esot bijis jāiesniedz administratīvās procedūras laikā. Līdz ar to tām vairs neesot pamata sūdzēties Vispārējā tiesā par to neizpaušanu.
- 169 Visbeidzot Komisija apgalvo, ka iespējamie pārkāpumi, kas radušies tādēļ, ka prasītājām netika izpausta noteikta informācija, nevar būt par pamatu apstrīdētās regulas atcelšanai, jo prasītājas nav pierādījušas, ka administratīvās procedūras iznākums varētu būt bijis citāds, ja šāda informācija tām tiktu izpausta.
- 170 Itālijas Republika un *Ente Nazionale Risi* būtībā atsaucas uz Komisijas argumentiem.
- 171 Deleģētās regulas 17. pantā “Informācijas izpaušana” ir noteikts:
1. Komisija izpauž informāciju, kas ir pamatā būtiskajiem faktiem un apsvērumiem, uz kuriem balstīti Komisijas lēmumi.
 2. Informāciju izpauž rakstiski. Tajā iekļauj Komisijas konstatējumus un dara zināmu tās nodomu atjaunot vai neatjaunot parastos Kopējā muitas tarifa nodokļus.
 3. Informāciju izpauž, pienācīgi ievērojot konfidencialas informācijas aizsardzības prasības, cik drīz vien iespējams un parasti ne vēlāk kā 45 dienas pirms Komisijas galīgā lēmuma par jebkādu priekšlikumu galīgajai rīcībai, un katrā ziņā savlaicīgi, lai puses varētu iesniegt savus apsvērumus un Komisija tos varētu izskatīt. Ja Komisija minētajā laikā nevar izpaust konkrētus faktus vai apsvērumus, tos pēc iespējas ātrāk izpauž pēc tam.
 4. Informācijas izpaušana neskar turpmākos lēmumus, kas var tikt pieņemti, bet, ja šāds lēmums balstās uz kādiem atšķirīgiem faktiem vai apsvērumiem, tos dara zināmus pēc iespējas drīz.

5. Piezīmes, kas sniegtas pēc informācijas izpaušanas, ņem vērā tikai tad, ja tās saņemtas termiņā, ko Komisija noteikusi katrā atsevišķā gadījumā un kas ir vismaz 14 dienas, pienācīgi ņemot vērā lietas steidzamību.”
- 172 Vispirms Vispārējā tiesa norāda, ka šajā tiesību normā Komisijas pienākumam izpaust informāciju nekādā ziņā nav izvirzīts nosacījums par jebkādu ieinteresēto personu iesniegtu pieprasījumu, kas attiektos uz informāciju, kura ir pamatā būtiskajiem faktiem un apsvērumiem, uz ko balstoties, ir paredzēts pieņemt aizsardzības pasākumu, un ar kuru prasītājas vēlētos iepazīties.
- 173 Komisijas interpretācija par šo tiesību normu, saskaņā ar ko prasītājam būtu bijis jāpieprasa piekļuve attiecīgajiem datiem, izriet no antidempinga procedūras sistēmas, kuras ietvaros ar antidempinga regulu konkrētām ieinteresētajām personām ir piešķirtas tiesības un procesuālās garantijas, tomēr to izmantošana ir atkarīga no šo personu aktīvas dalības pašā procedūrā, kam jāizpaužas vismaz tā, ka noteiktajā termiņā tiek iesniegts rakstveida lūgums (spriedums, 2020. gada 9. jūlijs, *Donex Shipping and Forwarding, C-104/19, EU:C:2020:539, 70. punkts*).
- 174 Iespēja saņemt galīgo informāciju un pēc tam par to iesniegt piezīmes saskaņā ar antidempinga regulu ir atkarīga no lūguma iesniegšanas Komisijai, turpretī deleģētās regulas 17. pantā šāds lūgums nav prasīts.
- 175 Turpinājumā Vispārējā tiesa konstatē, ka deleģētās regulas 16. pants un Lēmuma 2019/339 12. panta 1. punkts attiecas uz uzklaušanās amatpersonas iesaistīšanos administratīvās stadijas laikā un uz īpašu situāciju, kad attiecīgās ieinteresētās personas ir iesniegušas pieprasījumu par piekļuvi apkopotajai dokumentācijai vai konkrētam dokumentam, Komisija ir atteikusi šo piekļuvi un tostarp ir jāizskata strīds par noteiktu dokumentu konfidencialitāti.
- 176 Tomēr šīs ieinteresēto personu tiesības iesniegt rakstveida pieprasījumu par piekļuvi dokumentācijai administratīvās stadijas laikā un jautājums par uzklaušanās amatpersonas iespējamo iesaistīšanos atteikuma vai strīda par noteiktu dokumentu konfidencialitāti gadījumā atšķiras no Komisijas pienākuma izpaust informāciju, kas ir pamatā būtiskajiem faktiem un apsvērumiem, uz kuriem tā ir balstījusi savu galīgo lēmumu, deleģētās regulas 17. panta izpratnē.
- 177 Līdz ar to, pretēji tam, ko apgalvo Komisija, prasītājam nebija nekāda iepriekšēja pienākuma administratīvās procedūras laikā pieprasīt piekļuvi informācijai, kura minēta deleģētās regulas 17. pantā, lai Vispārējā tiesā varētu atsaukties uz šīs tiesību normas un savu tiesību uz aizstāvību pārkāpumu.
- 178 Visbeidzot Vispārējā tiesa atgādina, ka saskaņā ar judikatūru tiesības uz aizstāvību ietver tiesības tikt uzklaušam un tiesības piekļūt lietas materiāliem un ir to pamattiesību skaitā, kuras ir Savienības tiesību sistēmas neatņemama sastāvdaļa un ir noteiktas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics un Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 28. punkts un tajā minētā judikatūra*).
- 179 Tā kā izmeklēšanas procedūras pirms tādu regulu pieņemšanas, ar kurām nosaka aizsardzības pasākumus, var tieši un individuāli skart attiecīgās personas un radīt tām nelabvēlīgas sekas, Komisijai ir jāievēro vairāki principi un procesuālās garantijas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 10. aprīlis, *Jindal Saw un Jindal Saw Italia/Komisija, T-300/16, EU:T:2019:235, 74. un 76. punkts*).

- 180 Tādējādi no pastāvīgās judikatūras izriet, ka, pildot savu pienākumu sniegt informāciju, Savienības iestādēm ir jārikojas ar pienācīgu rūpību, cenšoties sniegt attiecīgajiem uzņēmumiem, ciktāl ir ievērots komercnoslēpums, lietderīgas norādes to interešu aizstāvībai un attiecīgā gadījumā pēc savas ierosmes izvēloties piemērotu šādas paziņošanas kārtību. Ieinteresētajiem uzņēmumiem administratīvajā procedūrā katrā ziņā ir jādod iespēja lietderīgi paust savu viedokli par apgalvoto faktu un apstākļu patiesumu un atbilstību, kā arī par būtiskajiem faktiem un apsvērumiem, uz kuriem pamatojoties Komisija pieņem savus lēmumus un izvērtē tādu nopietnu grūtību esamību, kas radušās vai var rasties Savienības ražošanas nozarei un kas izrietētu no saņēmējvalsts izcelsmes produkta importa (pēc analogijas skat. spriedumu, 2012. gada 16. februāris, *Padome un Komisija/Interpipe Niko Tube un Interpipe NTRP*, C-191/09 P un C-200/09 P, EU:C:2012:78, 76. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 181 It īpaši tiesības tikt uzklusītam garantē ikvienai personai iespēju administratīvajā procedūrā un pirms ikviena lēmuma pieņemšanas, kas var nelabvēlīgi ietekmēt tās intereses, lietderīgi un efektīvi izteikt savu viedokli (spriedumi, 2019. gada 4. aprīlis, *OZ/EIB*, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 53. punkts, un 2020. gada 25. jūnijs, *HF/Parlaments*, C-570/18 P, EU:C:2020:490, 58. punkts).
- 182 Tādējādi ieinteresētās personas viedokļa iesniegšanas lietderīgums prasa, lai šis viedoklis būtu iesniegts laikus – tā, lai Komisija varētu ar to iepazīties un ar pienācīgu vērību izvērtēt tā atbilstību pieņemamā akta saturam.
- 183 Saistībā ar aizsardzības pasākumiem, kas tiek pieņemti, pamatojoties uz VPS regulu, deleģētās regulas 17. pantā ir noteikta konkrēta kārtība, kādā ieinteresētās personas var izmantot tiesības iesniegt piezīmes, un tādējādi ar to tiek īstenotas to tiesības tikt uzklusītam. Šī panta 1. punktā ir paredzēts Komisijas pienākums izpaust informāciju, kas ir pamatā būtiskajiem faktiem un apsvērumiem, uz kuriem balstīti Komisijas lēmumi.
- 184 Šāds pienākums *a fortiori* attiecas uz pašiem būtiskajiem faktiem un apsvērumiem, jo īpaši tāpēc, ka deleģētās regulas 17. panta 3. un 4. punktā ir skaidri minēta “faktu un apsvērumu” izpaušana.
- 185 Šī panta 3. punktā arī ir noteikts, ka informāciju izpauž, cik drīz vien iespējams un principā ne vēlāk kā 45 dienas pirms Komisijas galīgā lēmuma pieņemšanas. Katrā ziņā tai ir jānotiek piemērotā brīdī, kas ļauj ieinteresētajām personām iesniegt savas piezīmes un Komisijai tās izskatīt. Turklāt šī panta 4. punktā ir paredzēts, ka tad, ja Komisija paredz pieņemt turpmākos lēmumus, pamatojoties uz faktiem un apsvērumiem, kuri atšķiras no iepriekš izpaustajiem, Komisijai tie ir jādara zināmi pēc iespējas drīz.
- 186 Deleģētās regulas 17. panta formulējumā nav nevienas norādes, kas ļautu šai informācijas izpaušanai piešķirt tīri indikatīvu raksturu. Dažās šīs tiesību normas valodu versijās, piemēram, angļu un franču valodas versijās, kurās attiecīgi ir izmantoti darbības vārdi “shall” un “doivent” vai īstenības izteiksmes tagadne, tādējādi ir skaidri norādīts uz Komisijas pienākumu, ievērojot terminus, izpaust informāciju, kas ir pamatā būtiskajiem faktiem un apsvērumiem vai atšķirīgiem faktiem un apsvērumiem, uz kuriem balstoties, tā pieņem savus lēmumus.
- 187 Prasītāju iebildumi par informāciju, ko Komisija neesot izpaušusi, ir jāizvērtē, ņemot vērā šos principus. Šajā nolūkā Vispārējā tiesa nolemj analizēt iebildumus, kuri attiecas uz to, ka netika izpausti, pirmkārt, dati, kas ir pamatā patēriņa un kaitējuma rādītājiem, un, otrkārt, cenu samazinājuma analīze un korekcijas, kas tajā tika izdarītas pēc ieinteresēto personu piezīmēm par vispārējo informatīvo dokumentu.

Par datiem, kuri ir pamatā patēriņa un kaitējuma rādītājiem

- 188 Šajā lietā Komisija vispārējā informatīvajā dokumentā ieinteresētajām personām bija darījusi zināmus faktus un apsvērumus, kurus tā uzskatīja par būtiskiem un uz kuru pamata tā paredzēja uz laiku atjaunot kopējā muitas tarifa nodokļus Kambodžas izcelsmes *Indica* rīsu importam, tostarp datus, kas attiecas uz patēriņa un kaitējuma rādītājiem un uz to tendenču analīzi, kuras šie rādītāji esot uzskatāmi parādījuši, kā tas izriet no šī sprieduma 11.–16. punkta.
- 189 Vispārējā tiesa atgādina, kā tas izriet no šī sprieduma 172.–186. punkta, ka deleģētās regulas 17. pantā Komisijas pienākumam izpaust informāciju nav pakārtots nekādai ieinteresēto personu aktīvai dalībai administratīvajā procedūrā. Turklāt tiesības uz aizstāvību, kuru ievērošana Komisijai ir jānodrošina izmeklēšanā, kas paredzēta, lai pieņemtu aizsardzības pasākumus, pamatojoties uz VPS regulu, ir īstenotas deleģētajā regulā, paredzot pilnīgu procesuālo garantiju sistēmu, kuras mērķis ir it īpaši ļaut ieinteresētajām personām pienācīgi aizstāvēt savas intereses.
- 190 Šajā ziņā ir jānorāda, ka deleģētās regulas 17. panta 1. punktā Komisijas pienākums izpaust informāciju nav ierobežots, to attiecinot tikai uz būtiskajiem faktiem un apsvērumiem, uz kuriem balstīti Komisijas lēmumi, bet tajā skaidri ir minēta informācija, kas ir to pamatā.
- 191 Komisija ir atzinusi, ka patēriņa un kaitējuma rādītāji bija būtiski fakti. Tāpēc informācija un dati, kuri ir šo rādītāju pamatā, ir informācija, kas ir pamatā būtiskajiem faktiem un apsvērumiem, kuri bija jādara zināmi prasītājam saskaņā ar deleģētās regulas 17. pantu.
- 192 Vispirms attiecībā uz konversijas likmēm daļēji slīpētu rīsu izteikšanai slīpētu rīsu ekvivalentā no vispārējā informatīvā dokumenta 5. zemsvītras piezīmes izriet, ka Komisija ir norādījusi, ka šī konversijas likme ir noteikta Komisijas Regulā (EK) Nr. 1312/2008 (2008. gada 19. decembris), ar ko nosaka konversijas likmes, apstrādes izmaksas un blakusproduktu vērtību dažādām rīsu apstrādes stadijām (OV 2008, L 344, 56. lpp.), un ka tā attiecas gan uz importu, gan uz Savienībā saražoto apjomu. Konversijas likme starp daļēji slīpētiem rīsiem un slīpētiem rīsiem ir noteikta šīs regulas 1. panta 3. punktā, un tādējādi prasītājam bija pieejama šī informācija. Šajā ziņā nekādu tiesību uz aizstāvību pārkāpumu nevar konstatēt.
- 193 Turpinot, attiecībā uz datiem, kuri ir ļāvuši Komisijai noteikt skaitļus, kas attiecas uz patēriņu Savienībā, Savienības ražošanas nozares un Kambodžas Karalistes tirgus daļām, Kambodžas izcelsmes *Indica* rīsu importa apjomu un tā cenu izmaiņām, kā arī Savienības ražošanas apjomu, krājumiem un Savienības ražošanas nozares *Indica* rīsu audzēšanai atvēlēto platību, kuri ir minēti vispārējā informatīvā dokumenta 19., 21., 24., 26., 33., 35., 36. un 38. apsvērumā, kā arī apstrīdētās regulas 25., 27., 30., 32., 47., 49., 52. un 53. apsvērumā, ir konstatējams, ka tajos ir tikai norādīts, ka šos skaitļus Komisija ir noteikusi, pamatojoties uz datiem, kas saņemti no dalībvalstīm vai iegūti no *Eurostat* datiem.
- 194 Taču jākonstatē, ka konkrētie *Eurostat* dati vai no dalībvalstīm saņemtie dati nebija iekļauti prasītāju rīcībā nodotajā dokumentācijā un hipersaite, kas ir ietverta vispārējā informatīvā dokumenta 4. zemsvītras piezīmē, novirza uz Savienības kopējās lauksaimniecības politikas vispārēju izklāstu attiecībā uz “graudaugiem, eļļas augiem, proteīnaugiem un rīsiem” Komisijas tīmekļvietnē.
- 195 Šajā ziņā Komisija nevar balstīties uz 2006. gada 27. septembra sprieduma *Archer Daniels Midland/Komisija* (T-329/01, EU:T:2006:268) 372. punktu. No šī sprieduma izriet, ka minētajā lietā aplūkotais publiski pieejamais darbs ietvēra konkrētu publikāciju, kas bija skaidri minēta

paziņojuma par iebildumiem zemsvītras piezīmē. Savukārt šajā lietā vispārējā informatīvā dokumenta 4. zemsvītras piezīmē ietvertā hipersaite tieši nenovirza uz *Eurostat* sniegtajiem datiem, un šie dati, kā arī no dalībvalstīm saņemtie dati prasītājām netika darīti zināmi nekādā citā veidā.

- 196 Katrā ziņā, pat uzskatot, ka *Eurostat* statistika bija publiski pieejama un ka prasītājām bija piekļuve galīgajiem skaitļiem saistībā ar patēriņa un kaitējuma rādītājiem vispārējā informatīvajā dokumentā, Komisija nav izskaidrojusi metodoloģiju, kas attiecīgā gadījumā izmantota, apvienojot no dalībvalstīm saņemtos datus ar *Eurostat* statistiku, lai noteiktu galīgos datus, kuri ir pārņemti vispārējā informatīvajā dokumentā un apstrīdētajā regulā.
- 197 Līdz ar to Komisija ir pārkāpusi deleģētās regulas 17. pantu, laikus nepaziņojot ieinteresētajām personām *Eurostat* informāciju un dalībvalstu datus, kuri iegūti, lai veiktu izmeklēšanu un aprēķinātu patēriņa un kaitējuma rādītājus.
- 198 Visbeidzot, it īpaši attiecībā uz datiem, kas izmantoti, lai noteiktu Savienības ražošanas apjomu, Komisija atzīst, ka tā ir darījusi zināmu tikai daļēju aprēķinu, jo dati neatspoguļoja ne krājumus perioda sākumā, ne rīsu izmantošanu sēklai. Tomēr tā piebilst, ka šis aprēķins atbilda bilances aprēķinam un ka prasītājas esot varējušas to saprast, pamatojoties uz bilanci par rīsiem, kurai tām bija piekļuve.
- 199 Taisnība, ka no bilancēm par rīsiem, kas pievienotas prasītāju procesuālajiem rakstiem, izriet, ka dati saistībā ar krājumiem perioda beigās, kuri ir norādīti vispārējā informatīvā dokumenta 36. apsvērumā un pārņemti apstrīdētās regulas 52. apsvērumā, atbilst starpībai starp krājumu perioda sākumā, izmantojamās produkcijas un importa summu, no vienas puses, un kopējo iekšējo patēriņu un eksportu, no otras puses. Tomēr, lai gan šī grāmatvedības formula ļauj aprēķināt krājumus perioda beigās, Komisija to detalizēti ir izklāstījusi tikai procesuālajos rakstos, kuri iesniegti Vispārējā tiesā. Savukārt tā nekādi neizriet no vispārējā informatīvā dokumenta, un Komisija neapgalvo, ka tā būtu to darījusi zināmu prasītājām administratīvās procedūras laikā.
- 200 Turklāt, lai gan prasītājām bija pieejamas divas rīsu bilances, kuras attiecās uz izmeklēšanas periodu, no Komisijas atbildēm uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem saistībā ar procesa organizatoriskajiem pasākumiem izriet, ka Komisija ir balstījusies uz citu 2018. gada bilanci, kuras skaitļi izrietēja no Komisijas veiktās datu apkopošanas un kura dažos aspektos atšķīrās no prasītāju rīcībā esošajās bilancēs par rīsiem norādītajiem skaitļiem. Administratīvās procedūras laikā prasītājām netika darīta zināma ne šī bilance, ne dati, kas ir tās pamatā, ne arī Komisijas izmantotā metodoloģija, lai apkopotu šos datus.
- 201 Papildus tam, lai gan Komisija apgalvo, ka vispārējā informatīvā dokumenta 18. apsvērumā esot bijis skaidri norādīts, ka dati par Savienības ražotāju pārdošanas apjomiem tika aprēķināti, pamatojoties uz bilancēm par rīsiem, pievienojot krājumus perioda sākumā un izmantojamo produkciju un atskaitot sēklu, eksportu un krājumus perioda beigās, un ka runa esot par “vispāratzītu grāmatvedības formulu”, Vispārējā tiesa atzīmē, ka šajā apsvērumā ir norādīts, ka “*Indica* rīsu patēriņu Savienībā noteica, pamatojoties uz datiem, ko Komisija savāca no dalībvalstīm, un uz importa statistiku, kas pieejama *Eurostat*”. Tajā nekur nav minēts ne pārdošanas apjoms, ne Komisijas izmantotā grāmatvedības formula.
- 202 Tāpat arī Komisijas izmantotā aprēķina metode, lai iegūtu galīgos datus par patēriņu Savienībā, kuri ir ietverti vispārējā informatīvā dokumenta 19. apsvērumā un pārņemti apstrīdētās regulas 25. apsvērumā, vispārējā informatīvajā dokumentā nav identificējama.

- 203 Līdz ar to prasītāju rīcībā nebija ne informācijas, kas ir pamatā patēriņa un kaitējuma rādītājiem, ne arī noderīgas informācijas, lai atkārtotu Komisijas aprēķinus šajā ziņā, jo Komisija nav izpildījusi savu pienākumu izpaust informāciju deleģētās regulas 17. panta izpratnē.
- 204 Nav izslēgts, ka prasītājas būtu varējušas labāk nodrošināt savu aizstāvību, ja šo pārkāpumu nebūtu bijis.
- 205 Saskaņā ar Tiesas judikatūru prasītājam nevar prasīt, lai tā pierādītu, ka Komisijas lēmums būtu bijis citāds, ja nebūtu attiecīgā procesuālā pārkāpuma, tai ir tikai jāpierāda, ka šāda hipotēze nav pilnībā izslēgta, jo tā būtu varējusi labāk nodrošināt savu aizstāvību, ja pārkāpuma nebūtu bijis, tomēr pārkāpuma, kas saistīts ar tiesībām uz aizstāvību, esamība var būt par iemeslu attiecīgā akta atcelšanai tikai tad, ja pastāv iespēja, ka šī pārkāpuma dēļ administratīvās procedūras iznākums varētu būt bijis citāds un tādējādi ir konkrēti aizskartas tiesības uz aizstāvību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 16. februāris, Padome un Komisija/*Interpipe Niko Tube* un *Interpipe NTRP*, C-191/09 P un C-200/09 P, EU:C:2012:78, 78. un 79. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 206 Jau ir ticis atzīts, ka šī prasība ir izpildīta tad, ja, tā kā prasītājam nav bijusi piekļuve dokumentiem, kuri bija tai jāpaziņo, pienācīgi ievērojot tiesības uz aizstāvību, prasītāja nav varējusi lietderīgi iesniegt piezīmes un tādējādi tai ir tikusi liegta kaut neliela iespēja labāk nodrošināt savu aizstāvību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 16. janvāris, Komisija/*United Parcel Service*, C-265/17 P, EU:C:2019:23, 56. punkts).
- 207 Šādā gadījumā tas, ka nav paziņoti tie lietas materiālu dokumenti, uz kuriem administrācija vai Savienības iestāde ir balstījusies, neizbēgami ietekmē to aktu tiesiskumu – no tiesību uz aizstāvību aizsardzības aspekta –, kas pieņemti procedūrā, kuras iznākumā prasītāja var tikt nelabvēlīgi ietekmēta (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 4. aprīlis, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 78. punkts, un 2020. gada 25. jūnijs, HF/Parlaments, C-570/18 P, EU:C:2020:490, 73. punkts).
- 208 Šīs lietas īpašajos apstākļos tas, ka prasītājam nebija piekļuves patēriņa datu un nopietnu grūtību rādītāju aprēķiniem, tādējādi varēja ierobežot to spēju iesniegt atbilstošas piezīmes. Faktam, ka šajā gadījumā to rīcībā nebija konkrētas informācijas par aprēķina metodoloģiju, ir nozīme, lai izvērtētu, vai procedūras iznākums varētu būt bijis citāds, ja Komisija būtu šos aprēķinus atklājusi.
- 209 Fakts, ka to rīcībā ir visa informācija par patēriņa un kaitējuma rādītājiem, kā arī Komisijas veikti detalizēti aprēķini, nevis tikai dati, kas izmantoti šajos aprēķinos, parasti var ļaut prasītājiem iesniegt lietderīgākas piezīmes savai aizstāvībai. Tādējādi tie var precīzi pārbaudīt veidu, kādā Komisija šos datus ir izmantojusi, un tos salīdzināt ar saviem aprēķiniem, ļaujot noteikt iespējamās Komisijas pieļautas kļūdas, kuras citādi nebūtu nosakāmas (pēc analogijas skat. spriedumus, 2016. gada 30. jūnijs, *Jinan Meide Casting*/Padome, T-424/13, EU:T:2016:378, 208. punkts, un 2017. gada 1. jūnijs, *Changmao Biochemical Engineering*/Padome, T-442/12, EU:T:2017:372, 156. punkts).
- 210 Kā izriet no šī sprieduma 196. punkta un 199.–202. punkta, patēriņa un kaitējuma rādītāju pamatā esošo datu un aprēķina metožu iegūšana prasītājam būtu bijis būtisks informācijas ieguvums, un tas, ņemot vērā šīs lietas apstākļus, tām ļautu iesniegt atbilstošākas piezīmes nekā tās, ko tās jau bija iesniegušas, it īpaši pēc vispārējā informatīvā dokumenta izpaušanas.
- 211 Līdz ar to ir iespējams, ka šī pārkāpuma dēļ administratīvajai procedūrai varētu būt bijis citāds iznākums, un tādējādi ir konkrēti aizskartas prasītāju tiesības uz aizstāvību.

Par cenu samazinājuma analīzi un korekcijām

- 212 No apstrīdētās regulas 33.–42. apsvēruma izriet, ka cenu samazinājuma analīze un Komisijas veiktās korekcijas ir būtiski samazinājuma aprēķinu elementi. Turklāt procesuālajos rakstos Komisija ir norādījusi, ka cenu samazinājums bija viens no elementiem, kas bija pamatā secinājumam par nopietnu grūtību pastāvēšanu Savienības ražošanas nozarei. Tiesas sēdē tā arī apstiprināja, ka tā ir balstījies uz cenu samazinājuma analīzi, lai secinātu, ka pastāv cēloņsakarība starp nopietnajām grūtībām, ar kurām saskārusies Savienības ražošanas nozare, un Kambodžas izcelsmes slīpētu vai daļēji slīpētu *Indica* risu importu.
- 213 Pirmām kārtām, attiecībā uz cenu samazinājuma analīzi jānorāda, ka vispārējā informatīvajā dokumentā Komisija ir norādījusi importa no Kambodžas cenas un izlasē iekļauto Savienības slīpētavu vienības cenas.
- 214 No lietas materiāliem izriet, ka prasītājas ir pareizi sapratušas šīs informācijas nozīmi un ir varējušas veikt savus aprēķinus attiecībā uz samazinājuma starpību 22 % apmērā. Tāpēc tas, ka prasītājam netika izpausts tās cenu samazinājuma starpības aprēķins, kāda tā darīta zināma vispārējā informatīvajā dokumentā, nav liedzis tām iespēju iesniegt dažas atbilstošas piezīmes.
- 215 Tomēr, kā izriet no šī sprieduma 194.–196. punkta, Komisija nav darījusi zināmus *Eurostat* datus – tostarp tos, kas tai ir ļāvuši sagatavot rādītājus saistībā ar importa no Kambodžas cenu izmaiņām –, pārkāpjot savu pienākumu izpaust informāciju deleģētās regulas 17. panta izpratnē.
- 216 Attiecībā uz rādītājiem, kuros konstatētas Savienības cenu izmaiņas, no vispārējā informatīvā dokumenta 39. apsvēruma, kā arī no apstrīdētās regulas 54. apsvēruma izriet, ka tie tika sagatavoti, pamatojoties uz izlasē iekļauto Savienības slīpētavu atbildēm uz anketas jautājumiem. Lai gan no lietas materiāliem izriet, ka prasītājam bija piekļuve šīm atbildēm, jānorāda, ka daļas, kas attiecas uz cenām, bija norādītas kā konfidenciālas. Kā pamatoti norāda prasītājas, apkopotie dati no Savienības slīpētavām nav konfidenciāli un ir ietverti vispārējā informatīvā dokumenta 39. apsvērumā, kas pārņemts apstrīdētās regulas 54. apsvērumā. Savukārt prasītājas neapgalvo, ka tām būtu bijis jādara zināmi slīpētavu individuālie dati, tādējādi tās nevar atsaukties uz savu tiesību uz aizstāvību pārkāpumu šajā ziņā.
- 217 Otrām kārtām, attiecībā uz korekcijām, kuras tika izdarītas cenu samazinājuma analīzē, ir konstatējams, ka tās pirmo reizi tika minētas apstrīdētajā regulā. Turklāt no minētās regulas 34.–37. apsvēruma izriet, ka šīs korekcijas Komisija veica, lai atbildētu uz ieinteresēto personu, tostarp Kambodžas Karalistes, piezīmēm pēc vispārējā informatīvā dokumenta izpaušanas un lai nodrošinātu taisnīgu salīdzinājumu.
- 218 Tātad cenu samazinājuma analīzē izdarītās korekcijas ir ne tikai būtiski fakti un apsvērumi, uz kuru pamata Komisija ir pieņēmusi lēmumu uz laiku atjaunot kopējā muitas tarifa nodokļus Kambodžas izcelsmes *Indica* rīsu importam, bet tās ir arī izraisījušas izmaiņas samazinājuma starpībās un galīgajos secinājumos, kuri ieinteresētajām personām iepriekš tika darīti zināmi vispārējā informatīvajā dokumentā.
- 219 Tādējādi ar korekcijām tika ieviestas izmaiņas tendencēs, uz kurām bija balstīts kaitējuma novērtējums, jo apstrīdētajā regulā papildus vispārējai cenu samazinājuma starpībai 22 % apmērā, kas jau minēta vispārējā informatīvajā dokumentā, Komisija ir norādījusi jaunu starpību 13 % apmērā attiecībā uz neiesaiņotu rīsu pārdošanu un 14 % apmērā attiecībā uz rīsu pārdošanu iepakojumos.

- 220 Saskaņā ar deleģētās regulas 17. panta 4. punktu un, ņemot vērā prasītāju tiesības tikt uzklaustām, tā kā Komisijas lēmums ir balstīts uz faktiem un apsvērumiem, kas atšķirās no iepriekš paziņotajiem faktiem un apsvērumiem, tai bija pienākums pēc iespējas drīz darīt zināmas prasītājam samazinājuma analizē izdarītās korekcijas, kā arī *a fortiori* cenu samazinājuma analīzi pēc koriģēšanas. Taču Komisija atzīst, ka tā nav nosūtījusi nevienu elementu, kas ļautu prasītājam ar tām iepazīties pirms apstrīdētās regulas pieņemšanas un izteikt savu viedokli par tām.
- 221 Taisnība, kā minēts šī sprieduma 141. punktā, ka informācijas izpaušana jāveic, ievērojot konfidenciālas informācijas aizsardzības prasības. Tomēr ne administratīvās procedūras laikā, ne apstrīdētajā regulā Komisija nekādi nav apgalvojusi, ka runa bija par konfidenciāliem datiem, kuriem tā nevarēja ļaut prasītājam piekļūt.
- 222 Tikai iebildumu raksta stadijā tā ir atsaukusies uz to pierādījumu konfidencialitāti, kuri pamato Savienības cenu korekciju. Katrā ziņā no šī sprieduma 145. punkta izriet, ka Komisija nevarēja pamatoti atsaukties uz visas tās informācijas konfidencialitāti, kas ir ļāvusi izdarīt secinājumu, ka jāveic transporta izmaksu Savienībā korekcija vienotā apmērā – 49 EUR par tonnu.
- 223 Turklāt, lai gan saskaņā ar deleģētās regulas 17. panta 3. punktu informācijas izpaušana notiek, ievērojot konfidenciālas informācijas aizsardzību, šādas konfidenciālas informācijas respektēšana nevar tiesībām uz aizstāvību un tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā atņemt to būtisko saturu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1985. gada 20. marts, *Timex/Padome* un Komisija, 264/82, EU:C:1985:119, 29. punkts).
- 224 Jāpiebilst, ka VPS regulas 38. panta 5. punktā būtībā ir precizēts, ka minētā panta 1.–4. punkts, kuri attiecas uz informācijas – tostarp tās, par kuru ir iesniegts lūgums ievērot konfidencialitāti, – izmantošanu neliedz Komisijai atsaukties uz vispārēju informāciju un it īpaši uz iemesliem, kuru dēļ pieņemti lēmumi saskaņā ar VPS regulu, tomēr vienlaikus ņemot vērā attiecīgo fizisko un juridisko personu likumīgās intereses, lai netiktu atklāti to komercnoslēpumi.
- 225 Saskaņā ar judikatūru Komisijas sniegtās informācijas pietiekamība ir jānovērtē, ņemot vērā, cik detalizēta ir pieprasītā informācija (pēc analogijas skat. spriedumus, 1997. gada 18. decembris, *Ajinomoto* un *NutraSweet/Padome*, T-159/94 un T-160/94, EU:T:1997:209, 93. punkts, un 2017. gada 1. jūnijs, *Changmao Biochemical Engineering/Padome*, T-442/12, EU:T:2017:372, 143. punkts).
- 226 Šajā ziņā Komisijai – ciktāl tas ir saderīgi ar komercnoslēpuma ievērošanu – ir jāsniedz lietderīgas norādes ieinteresēto personu interešu aizstāvībai, attiecīgā gadījumā pēc savas ierosmes izvēloties piemērotu šādas paziņošanas kārtību (pēc analogijas skat. spriedumus, 1985. gada 20. marts, *Timex/Padome* un Komisija, 264/82, EU:C:1985:119, 30. punkts, un 2017. gada 1. jūnijs, *Changmao Biochemical Engineering/Padome*, T-442/12, EU:T:2017:372, 141. punkts).
- 227 Šajā lietā netiek apstrīdēts, ka administratīvās procedūras laikā Komisija nav izpaudusi nekādu informāciju par Savienības cenu korekciju.
- 228 Tas pats attiecas uz importa cenu korekciju, kā arī korekciju, lai ņemtu vērā tirdzniecības līmeņa atšķirības un salīdzinātu cenas slīpētiem rīsiem, ko pārdod neiesaiņotus, un slīpētiem rīsiem, kurus pārdod iepakojumos, jo tās parādījās apstrīdētajā regulā, Komisijai nesniedzot nekādu informāciju par izdarītajiem aprēķiniem un izmantotajiem datiem šādu korekciju veikšanai. Turklāt apstrīdētajā regulā nav atsauces ne uz vienu derīgu pamatojumu, lai attaisnotu iespējamu atteikumu tās darīt zināmas.

- 229 Tā kā cenu samazinājuma analizē izdarītās korekcijas ir būtiski fakti un apsvērumi, uz kuru pamata Komisija ir pieņēmusi lēmumu atjaunot kopējā muitas tarifa nodokļus Kambodžas izcelsmes *Indica* rīsu importam, Komisijai bija pienākums šīs korekcijas, kā arī informāciju, kas ir to pamatā, darīt zināmas prasītājam. Tātad nav ievērots deleģētās regulas 17. pants un prasītāju tiesības tikt uzklautām.
- 230 Kā izriet no šī sprieduma 205.–207. punktā minētās judikatūras, tiesību uz aizstāvību pārkāpums var izraisīt procedūras noslēgumā pieņemta lēmuma atcelšanu, ja ir iespējams, ka šī pārkāpuma dēļ administratīvajai procedūrai varētu būt bijis citāds iznākums un ka prasītājiem ir tikusi liegta kaut neliela savas aizstāvības nodrošināšanas iespēja, kas būtu pastāvējusi, ja nebūtu procesuālā pārkāpuma.
- 231 Taču šajā lietā prasītājas izmeklēšanas procedūrā iesniedza vairākas piezīmes, balstoties uz informāciju, kas jau bija to rīcībā, un ar dažām no tām tika panāktas izmaiņas cenu samazinājuma starpības aprēķinos.
- 232 Proti, no apstrīdētās regulas 34. un 35. apsvēruma izriet, ka Kambodžas Karaliste apstrīdēja metodi, ko Komisija bija izmantojusi, lai aprēķinātu cenu samazinājuma starpību, kas ietverta vispārējā informatīvajā dokumentā, un norādīja, ka importa cenas ir jākorrigē, iekļaujot pēcimportēšanas izmaksas. Atbildot uz šiem apsvērumiem, Komisija nolēma pārskatīt savus aprēķinus, lai ņemtu vērā ne tikai pēcimportēšanas izmaksas, bet arī atbilstošās transporta izmaksas Savienībā, kā arī tirdzniecības līmeņa atšķirības, kuras ietekmēja cenu salīdzināmību, kā tas jau ir minēts šī sprieduma 119., 120. un 126. punktā.
- 233 Turklāt, kā prasītājas pašas norādīja tiesas sēdē apsvērumos par Komisijas atbildēm uz jautājumiem, ko Vispārējā tiesa uzdeva procesa organizatorisko pasākumu ietvaros, it īpaši reaģējot uz Komisijas tabulu, kurā bija norādīts skaitļos izteikts vērtējums attiecībā uz *Indica* rīsu un *Japonica* rīsu patēriņu Savienībā 1993. un 1994. gadā, prasītājas iesniedza tabulu attiecībā uz 1995. un 1996. gadu, kurā bija norādīti dažādi patēriņa paradumi, tostarp attiecībā uz Itāliju un Portugāli.
- 234 Tādējādi ir skaidrs, ka prasītājas būtu varējušas labāk nodrošināt savu aizstāvību tad, ja nebūtu procesuālu pārkāpumu saistībā ar datu, kuri ir pamatā cenu samazinājuma analīzei un strīdīgajām korekcijām, neizpaušanu, un ka nevar izslēgt, ka to argumenti šajā ziņā būtu varējuši ietekmēt Komisijas lēmuma saturu, it īpaši, ņemot vērā faktu, ka Komisija jau bija mainījusi savu nostāju un cenu samazinājuma aprēķinus piezīmju dēļ, kurus tai bija iesniegušas ieinteresētās personas pēc vispārējā informatīvā dokumenta izpaušanas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 1. oktobris, *Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware*/Padome, C-141/08 P, EU:C:2009:598, 92. punkts).
- 235 Turklāt, ņemot vērā, ka importa cenas un Savienības ražošanas nozares cenas taisnīgs salīdzinājums, t.i., salīdzinājums vienā un tajā pašā tirdzniecības līmenī, ir to cenu samazinājuma aprēķinu tiesiskuma nosacījums, kuri ir ļāvuši konstatēt nopietnu grūtību esamību, nevar uzskatīt, ka prasītājam ir tikusi dota iespēja lietderīgi paust savu viedokli, ja tām nebija darīts zināms neviens elements, kas pamato šo taisnīgo raksturu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2011. gada 17. februāris, *Zhejiang Xinshiji Foods* un *Hubei Xinshiji Foods*/Padome, T-122/09, nav publicēts, EU:T:2011:46, 85. punkts).

- 236 Kā prasītājas būtībā ir uzsvērušas tiesas sēdē, tam, ka šajā lietā to rīcībā nebija informācijas par korekcijām un cenu samazinājuma starpību aprēķiniem, ir nozīme, lai izvērtētu, vai procedūras iznākums varētu būt bijis citāds gadījumā, ja Komisija tos būtu atklājusi. Proti, apstrīdētās regulas pieņemšanas datumā prasītājām bija tikai vispārējas zināšanas par cenu samazinājuma starpības aprēķinu 22 % apmērā. Pirms šī datuma tās konkrēti nezināja, ka Komisija ir veikusi korekcijas attiecībā uz importa cenām un Savienības ražošanas nozares cenām. Nevienā no administratīvās procedūras laikā tām sniegtajām ziņām netika aplūkots jautājums, kā tika pārskatīti cenu samazinājuma aprēķini, lai konstatētu cenu samazinājumu 13 % apmērā attiecībā uz neiesaiņotu rīsu pārdošanu un 14 % apmērā attiecībā uz rīsu pārdošanu iepakojumos, vai par iemesliem, kuru dēļ tika izraudzīta importa korekcija, kas lēsta 2 % apmērā no importa cenas, un Savienības ražošanas nozares cenu korekcija vienotas summas 49 EUR apmērā par tonnu.
- 237 Taču, ja prasītāju rīcībā būtu bijusi cenu samazinājuma analīze un tās korekcijas, kā arī cenu samazinājuma starpību aprēķini, tās būtu varējušas vismaz iesniegt piezīmes par Komisijas iegūtajiem rezultātiem. Tādējādi attiecīgā gadījumā prasītājas būtu varējušas salīdzināt šos rezultātus ar saviem rezultātiem. Līdz ar to attiecīgā gadījumā tās būtu spējušas precīzāk apstrīdēt Komisijas izmantoto metodi un tām būtu lielākas iespējas, ka Komisija ņems vērā to iebildumus.
- 238 Tātad informācijas iegūšana par korekcijām un jauno cenu samazinājuma starpību aprēķiniem, kā arī par Komisijas veiktajiem detalizētajiem aprēķiniem prasītājām acīmredzami būtu bijis būtisks informācijas ieguvums, un tas, ņemot vērā šīs lietas apstākļus, varēja tām ļaut iesniegt atbilstošākas piezīmes nekā tās, ko Kambodžas Karaliste jau bija iesniegusi.
- 239 Tādējādi nevar izslēgt, ka tad, ja prasītāju rīcībā būtu bijuši cenu samazinājuma starpības aprēķini, tās būtu varējušas lietderīgi izmantot šo informāciju, lai īstenotu savas tiesības uz aizstāvību.
- 240 Tāpēc prasītājas pamatoti atsaucas uz savu tiesību uz aizstāvību, kā arī deleģētās regulas 17. panta pārkāpumu, un ir iespējams, ka administratīvās procedūras iznākums varētu būt bijis citāds, un tādējādi ir noticis konkrēts to tiesību uz aizstāvību aizskārums.
- 241 Pārbaudot tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, nevar ņemt vērā Komisijas apgalvoto faktu, ka prasītājas pēc vispārējā informatīvā dokumenta izpaušanas ir varējušas tai pieprasīt ņemt vērā pēcimportēšanas izmaksas. Proti, šādam elementam attiecīgā gadījumā nevar būt nekāda ietekme uz jautājumu, vai ir pārkāptas tiesības uz aizstāvību. Tiesību uz aizstāvību ievērošanas kontekstā ir svarīgi, lai ieinteresētā persona varētu uzzināt informāciju, kas ir pamatā būtiskajiem faktiem un apsvērumiem, uz kuriem balstoties, Komisija ir pieņēmusi lēmumu atjaunot kopējā muitas tarifa nodokļus. Šo pašu iemeslu dēļ elementiem, kas pierāda, ka importa cenas un Savienības ražošanas nozares cenas salīdzināšana tika veikta, izmantojot vienādus tirdzniecības līmeņus, ir būtiska nozīme, lai efektīvi īstenotu tiesības uz aizstāvību (pēc analogijas skat. spriedumu, 2011. gada 17. februāris, *Zhejiang Xinshiji Foods un Hubei Xinshiji Foods/Padome*, T-122/09, nav publicēts, EU:T:2011:46, 90. un 91. punkts).
- 242 Tam, ka apstrīdētās regulas stadijā veiktās korekcijas ir bijušas labvēlīgas prasītājām, samazinot cenu samazinājumu no 22 % līdz attiecīgi 13 % attiecībā uz neiesaiņotu rīsu pārdošanu un 14 % attiecībā uz rīsu pārdošanu iepakojumos, nav nozīmes.
- 243 Tātad prasītāju iebildumi par tiesību uz aizstāvību un deleģētās regulas 17. panta pārkāpumu ir jāapstiprina.

244 No visa iepriekš minētā izriet, ka apstrīdētā regula ir jāatceļ.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 245 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisijai spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt prasītāju tiesāšanās izdevumus saskaņā ar to prasījumiem.
- 246 Turklāt saskaņā ar Reglamenta 138. panta 1. punktu dalībvalstis un iestādes, kas iestājušās lietā, savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas. Atbilstoši Reglamenta 138. panta 3. punktam Vispārējā tiesa var nolemt, ka persona, kas iestājusies lietā un kas nav šī panta 1. punktā minētā persona, savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.
- 247 Tādējādi ir jānospiež, ka Itālijas Republika un *Ente Nazionale Risi* savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta paplašinātā sastāvā)

nospiež:

- 1) Atcelt Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/67 (2019. gada 16. janvāris), ar ko nosaka aizsardzības pasākumus attiecībā uz Kambodžas un Mjanmas/Birmas izcelsmes *Indica* rīsu importu.**
- 2) Eiropas Komisija sedz savus, kā arī atlīdzina Kambodžas Karalistes un *Cambodia Rice Federation (CRF)* tiesāšanās izdevumus.**
- 3) Itālijas Republika un *Ente Nazionale Risi* savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas.**

Papasavvas

Spielmann

Öberg

Mastroianni

Norkus

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2022. gada 9. novembrī.

[Paraksti]